

KRUMHOLTZ
FABRIKA KARDIGANOV
V. 001.10

naš aero 3-4-81

naš aero

glasilo kemične, grafične
in papirne industrije celje

celje, april 1981

letnik XX — številka 3—4

uredniški odbor

stane brinovec, rado čepič,

silvo črepinšek, ciril debeljak,

karmen dovč, konrad orožim,

vera radič, franc ribič,

dora rovere, zdenka strnad,

anica svet, anton svetelšek

tehnično svetovanje

peter oset

glavni in odgovorni urednik

jože randl

uredil

tone škerbec

tisk

aero, tozd grafika

za tiskarno drago vračun

naslov uredništva
kadrovski in splošni sektor aero
celje, čuprijska 10

po mnenju republiškega sekretariata za prosveto
in kulturo, št. 33-316/78, je glasilo naš aerc
oproščeno temeljnega davka od prometa
proizvodov

glasilo izhaja desetkrat letno
naklada 2.400 izvodov

40 LET VSTAJE IN SOCIALISTIČNE REVOLUCIJE

DELOVNO IN USTVARJALNO

Leto 1981 poteka v znaku zmagovitega razvoja naše revolucije. S prizadevanjem po novih dosežkih bomo 40-letnico vstaje in socialistične revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije proslavili delovno in ustvarjalno. Tako je pred nami izredna priložnost, da s ponosom pregledamo tisto, kar smo dosegli v revoluciji in socialistični izgradnji, da s tem seznanimo ne le domačo, temveč tudi tujo javnost, da povemo, kaj so ustvarjalna dela tovariša Tita in naše partije pomenila za spremembo družbenih odnosov, za priboritev naše svobode in neodvisnosti, za izgradnjo socializma in samoupravljanja.

V obeleževanje jubileja bo vtakna resnica, da Tita ni več med nami. Ostali smo brez človeka, s katerim smo bili več kot štiri desetletja, pripravljali revolucijo, bili odločilne bitke, postali neodvisni in svobodni. Toda spoznanje, da smo brez Tita, je preraslo v zavest vsakega našega človeka, da smo in bomo vselej z njim in njegovim delom. Naš ponos, da smo imeli Tita, krepi spoznanje, da nam je zapustil velika dela: samoupravljanje, močan delavski razred, revolucionarno zvezo ko-

munistov, bratstvo in enotnost, zgrajen sistem splošne ljudske obrambe...

Ob jubileju se bo tako še bolj potrdilo Titovo in naše delo.

Naš cilj pa je tudi v tem, da bodo naše aktivnosti dobile splošno družbeno naravo, da se bodo usmerile v trajno približevanje Titovi misli in delu — temu pravemu viru spoznanja o naši revoluciji in socialistični samoupravni naravnosti — delovnim ljudem, predvsem pa mladim, da jih bo nenehno vzpodbujala k ustvarjanju in ustvarjalnemu prizadevanju.

V koordiniranju celotne dejavnosti ima največjo vlogo socialistična zveza. Izhodišče za obeležitev 40-letnice vstaje in socialistične revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije, ki ga je sprejelo predsedstvo Zvezne konference SZDL, je za to dobra osnova. Skladno s tem so družbenopolitične in družbene organizacije izdelale svoje programe za obeležitev pomembnega jubileja. Pomembno je dejstvo, da v vseh okoljih zahtevajo delovne proslave. Prevladalo je spoznanje, da takšen način proslavitve jubileja

ne pomeni njegove osiromašitve, temveč nasprotno — povezovanje z najaktualnejšimi družbenimi in gospodarskimi vprašanji bo zaznamovalo vse bogastvo naše revolucionarne preteklosti.

Ko upoštevamo obseg, naravo in pomen jubilejne obletnice, moramo različne aktivnosti, posvečene dogodkom in osebnostim v letu 1981, povezovati z datumi, ki jih sicer obeležimo vsako leto. Tako bi morale biti proslave v dneh, ki niso delovni ali po delovnem času, saj sta povečana delovna zagnanost in varčevanje imperativa sedanjega trenutka.

V jubilejnem letu nas čakajo tudi druge naloge in akcije, ki vodijo k opredelitvi celotne aktivnosti delovnih ljudi in občanov, vseh družbenih sil v obeleževanju 40-letnice vstaje in socialistične revolucije. Bliža se III. kongres jugoslovanskih samoupravljalcev, pričenjajo se priprave na XII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, teče pa bitka za uresničevanje našega srednjeročnega načrta.

Vse to razširja obseg in vsebino naše revolucije.

Tone Škerbec

ISKRENE ČESTITKE OB DNEVU OF IN 1. MAJU!

družbenopolitične organizacije,
samoupravni organi delovne organizacije AERO in uredništvo našega glasila

POTREBNA JE BUDNOST

Razmišljanja ob dogajanjih na Kosovu

Verjetno med nami ni nikogar, ki ne bi z vso pozornostjo, resnostjo pa tudi zaskrbljenostjo spremljal dogajanje, ki smo jim bili priča v zadnjem času na Kosovu. V informacijah, ki smo jih slišali iz različnih virov, je bil poudarjen predvsem cilj demonstracij in analiza globljih vzrokov zanje.

Vendar bi želela podati nekaj svojih misli in razmišljanj, predvsem o vlogi in odgovornosti, posebno pa budnosti nas komunistov pa tudi vseh delavcev do situacije in gospodarskega položaja, v katerem se danes nahajamo. V teh dneh sem si pogosto zastavljala vprašanje: Ali je gospodarska, ekonomska, socialna pa tudi nacionalna situacija v Jugoslaviji, posebno pa na Kosovu res tako zaostrena, da se je morala manifestirati s protesti na ulicah, z oviranjem nemotene proizvodnje, ustavljanjem pouka na šolah in univerzah, z izsiljevanjem, uporabo orožja in celo s smrtnimi žrtvami? Smo res v takšni situaciji, da so se vprašanja morala izpostaviti prav v takšni, tako kruti obliki?

Ob spremljanju dogajanj smo tudi že dobili odgovor na ta vprašanja. Demonstracije so bile načrtno delo zunanjih in notranjih sovražnih sil, ki ne mirujejo, posebno po Titovi smrti ne. Te sile skušajo omajati naš sistem socialističnega samoupravljanja. Skušajo slabiti našo notranjo trdnost in zunanjo neodvisnost, po drugi strani pa izkoriščati težak gospodarski položaj, s katerim se naša dežela in vse republike v njej srečujejo. Res je tudi, da se ves svet danes sooča z velikimi gospodarskimi neskladji in političnimi problemi. Praktično ni dneva, ko ne bi na enem ali drugem koncu sveta prišlo do krvavih nemirov, izbruhov, državnih udarov, atentatov na predsednike vlad, notra-

njih gospodarskih in političnih vrenj, kakršnim smo priča v zadnjem času na Poljskem, vedno večjem prepadu med razvitimi in deželami v razvoju, širi se brezposelnost, visoka inflacija itd.

Položaj, s katerim se sooča svetovno gospodarstvo, pa je neposredno, kot tudi posredno objektivni vzrok za določene težave, s katerimi se srečuje tudi naša dežela. Ob tem pa vendarle ne smemo in ne moremo prezreti naših subjektivnih napak, ki mnogokrat pripeljejo do konfliktnih položajev med delavci, povzročajo nezadovoljstvo in nerazumevanje, dvome v naš sistem socialističnega samoupravljanja. *Prav tem napakam bi morali posvetiti več pozornosti in jih tudi hitreje odpravljati*, še posebej zato, ker so prav te napake mnogokrat tudi orožje v rokah sovražnih sil, tako tistih na zahodu, kot tudi na vzhodu, ki še vedno ne verjamejo in nočejo verjeti razvoju sistema, kakršnega smo začrtali in na katerem vztrajamo.

Dejstvo je, da vsak razvoj (posebno pa razvoj jugoslovanskih narodov in narodnosti, ki ima specifičnosti s svojimi koreninami v zgodovini), prinaša nasprotovanja, protislovja, poskuse upiranja vsem novostim.

Takšni pojavi pa niso nič tragičnega, vendar le, če smo se sposobni soočiti z njimi, jih obvladovati, premagovati, tako da iz njih pridemo močnejši, z jasnimi stališči, idejno in akcijsko enotni, predvsem pa brez dilem. Povsem jasno nam mora biti, da vsa protislovja, ki jih poraja razvoj, lahko in moramo reševati zgolj po samoupravni poti, po poti enakopravnosti vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Toda dogodki v Prištini, Podujevu in nekaterih drugih krajih na Kosovu nas opozarjajo, da moramo biti še bolj kot doslej budni in pripravljeni na akcije

sovražnih sil. Napad na katerikoli delček naše dežele je praktično napad na našo skupnost, vso Jugoslavijo, na vse pridobitve, neodvisnost, vrednote revolucije, to je napad na Titovo pot socialistične, samoupravne družbe. Najmočnejše orožje, ki ga ima sleherni izmed nas v svojih rokah, so predvsem uspehi, ki so bili doseženi v dosedanjem razvoju, predvsem pa odločno spopadanje z vsemi težavami in omahovanji, ki jih žal danes ni tako malo. Vse to pa zahteva nenehno budnost v boju za premagovanje ovir, saj gre za vsebinsko preobrazbo družbenopolitičnih in ekonomskih odnosov, katerih dolgoročni cilj je utrditev socialističnega samoupravljanja, utrditev položaja slehernega delavca in zavestno spoznanje, da je samo od našega skupnega dela in odgovornosti odvisen osebni in skupni družbeni napredek. Vemo, da je boj za stabilizacijo dolgotrajen proces, vemo tudi, da ne potrebujemo nobenega novega sistema in nikakršnih popravkov le-tega. Vemo pa tudi, da moramo naš sistem bolj dosledno kot doslej tudi uresničevati. To pa pomeni, da mora biti odločanje na vseh ravneh, dejansko odločanje delavca. Prav pri krepitvi delegatskega sistema in uveljavljanju delavca kot temeljnega nosilca samoupravljanja je v današnjem času izredna vloga zveze komunistov, najbolj odgovornega nosilca idejnopolitičnega boja.

Dovolj je že bilo na vseh ravneh deklarativnih načel ugotavljanja obstoječega stanja, v današnji situaciji je potrebno več akcijske učinkovitosti. Nedopustna je brezbriznost in neodgovorno ravnanje nekaterih komunistov, ki jim stanje, kakršno pač je, odgovarja, ker jim prinaša ekonomske efekte. Vidiijo le ozke podjetniške interese, vidiijo le sami sebe. Vedo za napake in

namesto, da bi nanje opozarjali in jih skušali odpraviti, se raje umaknejo od problemov, ali pa se zadovoljijo z odgovorom, oz. mnenjem: »Saj tudi drugi delajo tako, zakaj ne bi še mi.« Takšna mišljenja moramo izkoreniniti oz. zatreti, ker v bistvu vodijo le k trenutnim rešitvam, problemov pa v njihovi vsebini ne rešujejo.

Prav zdaj je pred nami čas zaključevanja programsko-volilnih konferenc občinskih organizacij ZK, kjer vsi komunisti sprejemamo v okoljih, kjer delamo in živimo, nove zadolžitve in obveznosti, ki jih moramo uresničiti za boljši in lepši jutrišnji dan. Vendar žal izkušnje kažejo, da smo prav komunisti marsikdaj nezadostno učinkoviti in premalo akcijski.

Pojavlja se nekakšen pasivizem, mišljenje, bo že kako, stvari prepuščamo času in kot da čakamo, da bo nekdo namesto nas stvari spreminjal, jih dograjeval,

bogatil, plemenitil. Takšno stanje je nevarno, ker tako ne rešujemo problemov, temveč jih le kopičimo, tako na ekonomskem, socialnem pa tudi političnem področju. Da bi prvenstveno postavila naloge, ki nas čakajo pri razvoju družbenoekonomskih odnosov (predvsem dohodkovnih odnosov, svobodne menjave dela, nagrajevanja po delu, združevanja sredstev v širšem družbenem prostoru itd.), razvoju delegatskih odnosov, uresničevanju srednjeročnih načrtov, ki so še vedno v veliki meri odraz želja in ne objektivnih možnosti razvoja. Na drugo mesto bi postavila predvsem vprašanje socialnega položaja delavca, ki zaradi visoke stopnje inflacije vsak dan težje preživlja sebe in svojo družino. Zelo pomembni pa so posebno v sedanjem času tudi medčloveški odnosi med delavci v okviru TOZD, med TOZD in DSSS, saj končno preživimo tretjino dneva na delovnem mestu.

V sedanjem gospodarskem položaju je zelo pereče tudi vprašanje zaposlovanja, posebno zaposlovanja mladih ljudi, ki prihajajo iz šol. Ob sedanjem, zelo omejenem zaposlovanju, mladi vedno težje dobijo delo. Naloga nas vseh je, da mladim, posebej našim štipendistom, omogočimo, da se zaposlijo, hitro vklopijo v delovno okolje in postanejo aktivni udeleženci našega skupnega razvoja.

Ob koncu moram poudariti tudi izredno vlogo splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Vsak izmed nas, od delavca za strojem do delavca za pisalno mizo mora prispevati svoj delež h krepitvi SLO in DS. Le tako bomo utrjevali in krepili naš sistem socialističnega samoupravljanja, varnost družbenega premoženja in položaj delavca, ki je in mora biti gibalni faktor razvoja naše socialistične samoupravne skupnosti.

Sonja Krašovec

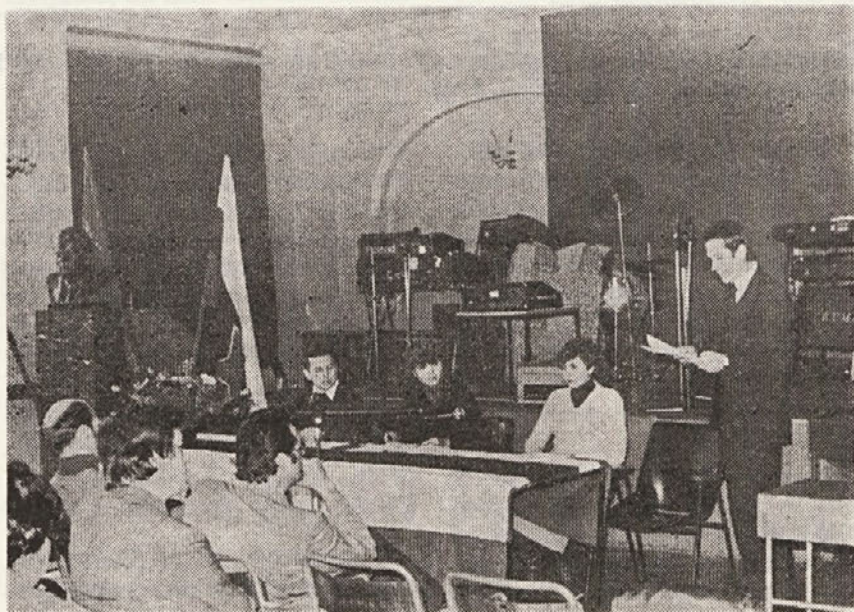
LETNI ČLANSKI SESTANKI OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZVEZE SINDIKATOV V TOZD IN DSSS

V februarju 1981 so vse osnovne organizacije Zveze sindikatov v tozdih in delovni skupnosti skupnih služb v naši delovni organizaciji organizirale letne članske sestanke.

Na letih so člani osnovnih organizacij zveze sindikatov pregledali in ocenili dosedanje delo osnovnih organizacij in izvršnega odbora, pregledali finančno poslovanje, izvedli volitve nadomestnih članov izvršnega odbora osnovne organizacije zveze sindikatov in sprejeli programske usmeritve za leto 1981.

Pri pregledu dela so ugotovili, da sindikalne skupine niso odigrale svoje vloge. Člani izvršnega odbora kot predstavniki sindikalnih skupin bodo morali v prihodnje z večjo aktivnostjo vzbujati interes vseh članov osnovne organizacije za sindikalno dejavnost. V prihodnjem delu ne bomo sme-

(Nadaljevanje na 4. strani)



Referat s programsko usmeritvijo je podal tovariš Franček Ribič

(Nadaljevanje s 3. strani)

li dopuščati, da člani izvršnega odbora na sejah le-tega zastopajo svoje mnenje. Na letnih članskih sestankih so razpravljali posvetili največ pozornosti trenutni gospodarski situaciji, nalogam, ki jih bomo morali v letu 1981 reševati in izvajati z največjo pozornostjo, sprejemanju zaključnega računa in planskih dokumentov ter uresničevanju stabilizacijskih ukrepov.

Izredno zaostreni pogoji gospodarjenja v letu 1981 terjajo večjo aktivnost tudi v osnovnih organizacijah zveze sindikatov, ki se mora odražati tako na gospodarskem področju, kot tudi pri družbeni in samoupravni dejavnosti.

Akcijski programi osnovnih organizacij zveze sindikatov za leto 1981 morajo temeljiti na programskih usmeritvah sprejetih na občnih zborih leta 1979, na opredelitvah IX. kongresa ZSS ter stališčih ter I. in II. konference Zveze sindikatov Slovenije.

Največji poudarek pri delu osnovnih organizacij zveze sindikatov v letu 1981 bo posvečen:

— razpravam o gospodarjenju in pregledu uresničevanja stabilizacijskih ukrepov;

— aktivnostim na področju priprave nove analitične ocene del in nalog;

— uveljavljanju samoupravljanja in delegatskega sistema;

— pripravam na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo junija 1981;

— uresničevanju LO in DSZ;

— življenjskim in delovnim razmeram delavcev;

— pozitivni dela sindikalnih skupin.

Osnovne organizacije zveze sindikatov bodo morale prizadevanja usmeriti na zagotovitev večje discipline in odgovornosti vseh članov DO, boljšemu izkoristku delovnega časa in strojnih kapacitet, smotrni izrabi surovin in energije, kajti le tako bomo lahko delali in proizvedli več ter bolje.

Angelca Hudej



Med članskim sestankom osnovne organizacije ZS v delovni skupnosti

GOSPODARJENJE V OBČINI

Izveček iz poročila o uresničevanju nalog gospodarske stabilizacije in ocene razprav ob zaključnih računih za leto 1980 v občini Celje

Koordinacijski odbor za učinkovitejšo gospodarjenje pri družbenopolitičnih organizacijah Celja in izvršnem svetu Skupščine občine Celje je na osnovi podatkov izdelal poročilo, iz katerega je moč razbrati kolikšne uspehe smo dosegli, kje smo v preteklem obdobju delali napake, s kakšnimi težavami smo se srečevali in podobno.

Razprave in ocene ob periodičnih in zaključnem računu niso bile namenjene samo preštevanju in tehtanju uspehov ali neuspehov, temveč predvsem čim bolj objektivni oceni rezultatov gospodarjenja, uresničevanju plan-

skih nalog, primerjanju z drugimi organizacijami ter seznanjanju s tekočimi problemi. Ocene gospodarjenja so bile marsikje pripravljene zelo kvalitetno; prisotna je splošna težnja, da se podatki pripravijo tako, da so razumljivi širokemu krogu delavcev. Bistven premik v obliki in načinu informiranosti je bil dosežen v delovnih organizacijah: Merx, Gradis, Komunala, Aero, Petrol, Javna skladišča...

V razpravah so se delavci dotaknili izredno široke palete problemov in izpostavili tudi nekatere neuspehe, ki marsikje niso

vidni zaradi nenormalnih pogojev gospodarskih gibanj.

V večini organizacij so prihodki in dohodek naraščali hitreje od načrtovanega za leto 1980, vendar so v glavnem to rezultati hitrejši rasti cen in ne povečane produktivnosti. Istočasno so močno porasli materialni stroški, predvsem za surovine, repromaterial in energijo, ki predstavljajo tudi največjo postavko.

V razpravah je bil dan velik poudarek gibanju in oblikovanju osebnih dohodkov. Dogovorjena počasnejša rast osebne porabe in prehitro naraščanje cen je povzročilo zmanjšanje realnih oseb-

nih dohodkov. Tako je nastal močnejši pritisk na povečanje osebnih dohodkov, predvsem pri tistih delavcih, ki sprejemajo nižje osebne dohodke. Odsotnost delitve po delu in rezultatih dela, preizkušnje proizvodnega dela in najenostavnejših del, pa je povzročilo tudi zahteve po uravnilovki »logiko enakih železcev«, zahteve po enakih izplačilih ob zaključnem računu in drugo.

Izpostavljeni so bili tudi problemi povečane odsotnosti z dela, slabšanje delovne discipline, bolezenskih izostankov in njihove upravičenosti, predvsem na režijskih delih.

V razpravah je bilo ponovno ugotovljeno neusklajeno naraščanje skupne in splošne porabe. Poudarjena je bila zahteva za večja in boljša stabilizacijska prizadevanja v negospodarskih dejavnostih.

Zelo kritično so delavci spregovorili o problemih sporazumevanja in spoštovanja dogovorov in sporazumov, o uspehih in neuspehih zunanjetrgovinske menjave, uporabi energije in boljšem transportu.

Poleg vrste pozitivnih primerov razprav in primerne aktivnosti pa še imamo organizacije, kjer obstaja vrsta pomanjkljivosti in kjer delavci še niso subjekt upravljanja in odločanja.

PODATKI O GOSPODARJENJU V LETU 1980

Gospodarska aktivnost je bila v preteklem letu pod močnim vplivom stabilizacijskih ukrepov in težav, ki so nastale predvsem ob podražitvah energije, surovin in reprodukcijskega materiala, v neredni oskrbi, omejitvah uvoza, visoki stopnji inflacije, devalvaciji dinarja in še nekaterih drugih značilnostih.

Visoka inflacija je povzročila, da so nekateri elementi gospodarjenja nenormalno visoki, realne rasti pa zelo nizke. Tako ugotavljamo, da so v OZD ustvarili za 39 % več celotnega prihodka kot leto poprej, občutno pa so porabila porabljena sredstva in to kar za 41 %. Dohodek je nominalno porastel za 33 %, realno pa za

32 %, kar je glede na precejšnje težave, s katerimi smo se srečevali, dokaj uspešno. Ta stopnja dohodka je bila dosežena pri občutno počasnejši rasti industrijske proizvodnje (porast za 1,7 %). Razporeditev dela dohodka za skupno porabo je porastel za 35 %, za splošno porabo za 30 %. Čisti dohodek je porastel za 31 %. Večji premiki so bili doseženi pri razporejanju čistega dohodka, saj se je zmanjšala udeležba osebnih dohodkov in močnejše povečala sredstva za razširjeno proizvodnjo.

Pomembni uspehi so bili doseženi na področju zmanjšanja izgub v primerjavi z letom 1979, zmanjšale so se na 41 %. Z izgubo pa so poslovale naslednje OZD: Hmezad CMI TOZD Proizvodnja mesa in mesnih izdelkov, Hmezad CMI TOZD Prodaja mesa in mesnih izdelkov, DES TOZD Elektro, Železarna Štore TOZD li-varna in Tovarna traktorjev, Topper TOZD Kemična čistilnica, Emona Ljubljana TOZD Hotel Evrcpa, SRC Golovec in Zdravilišče Dobrna.

Izguba v vseh navedenih organizacijah znaša skupaj 79,5 milijona din.

Na področju zunanjetrgovinske menjave smo dosegli 17 % povečanje izvoza, plan TOZD je bil dosežen 94 %, ob čemer pa ugotavljamo, da niso bile izkoriščene vse možnosti, predvsem zaradi nepovezanosti gospodarstva, premajhni izvozni orientiranosti, nekonkurenčnosti v vrsti proizvodov itd.

Zaradi splošnega omejevanja uvoza je ta v letu 1980 porasel nominalno za 1,3 %, kar istočasno pomeni samo 80 % izvršitev plana.

Gibanje izvoza in uvoza je zagotovilo, da se je saldo blagovne menjave zmanjšal, ni pa povzročil kvalitetnejših premikov v strukturi uvoza in izvoza med konvertibilno in klirinško menjavo.

Zaposlovanje in zaposlenost sta se v globalu razvijala v skladu z opredelitvijo v resoluciji in zaposlitveni bilanci.

V družbenem sektorju se je povečalo število zaposlenih za 405 delavcev (1,1 %), od tega je to 317 pripravnikov; v gospodarstvu pa se je povečalo za 228 delavcev (0,7 %). Najmočnejše se je povečala zaposlenost v prometu in zvezah (3,7 %), gostinstvu in turizmu (4,8 %), stanovanjsko-komunalnih dejavnostih za 14 % (nova TOZD Varnost) in v finančno-tehničnih in poslovnih storitvah za 16,6 %. V OZD s področja družbenih dejavnosti je porast močnejši, saj znaša 3 % ali za 171 delavcev. Zaposlenost je najbolj prisotna na področju izobraževanja, zdravstveno-socialnega varstva, ni pa prišlo do nobenega povečanja v DPO, SIS in DPS.

Fluktuacija se je umirila, znašala je 13,3 % (v gospodarstvu — 13,7 %, v negospodarstvu — 10,9 %).

Zmanjšale so se prijavljene potrebe po kadrih, v letu 1980 so znašale 4.127 delavcev, kar je 80 % od leta 1979, vendar se je kar 50,6 % potreb nanašalo na delavce brez kvalifikacije, kar ni v skladu z dogovorjeno politiko, da bomo začeli hitreje spreminjati kvalifikacijsko strukturo delavcev.

Povečalo se je število iskalcev zaposlitve, konec leta 1980 je bilo prijavljenih 244 iskalcev, konec meseca februarja pa se je število že povečalo na 320 iskalcev.

(Nadaljevanje na 6. strani)

GIBANJE OSEBNIH DOHODKOV

OZD s področja	M a s a		Povečanje OD (bruto)			
	OD Celje	OD SRS	Celje znesek	SRS znesek	indeks	indeks
— gospodarstvo	123	123	12.190	120	12.244	120
— negospodarstvo	120	124	13.773	117	14.146	118
— skupaj	122	123	12.426	120	12.536	120

(Nadaljevanje s 5. strani)

Glede na opredelitev, da morajo rasti OD 25 % počasneje kot rast dohodka, je predstavljalo možnost povečanja OD za 24,75 % v gospodarstvu, OZD s področja družbenih dejavnosti pa so dogovor kršile za 1 % (dogovorjena merila — 16 %).

Neto (čisti) OD na delavca v gospodarstvu je znašal 8.362 din, v negospodarstvu pa 9.587 din.

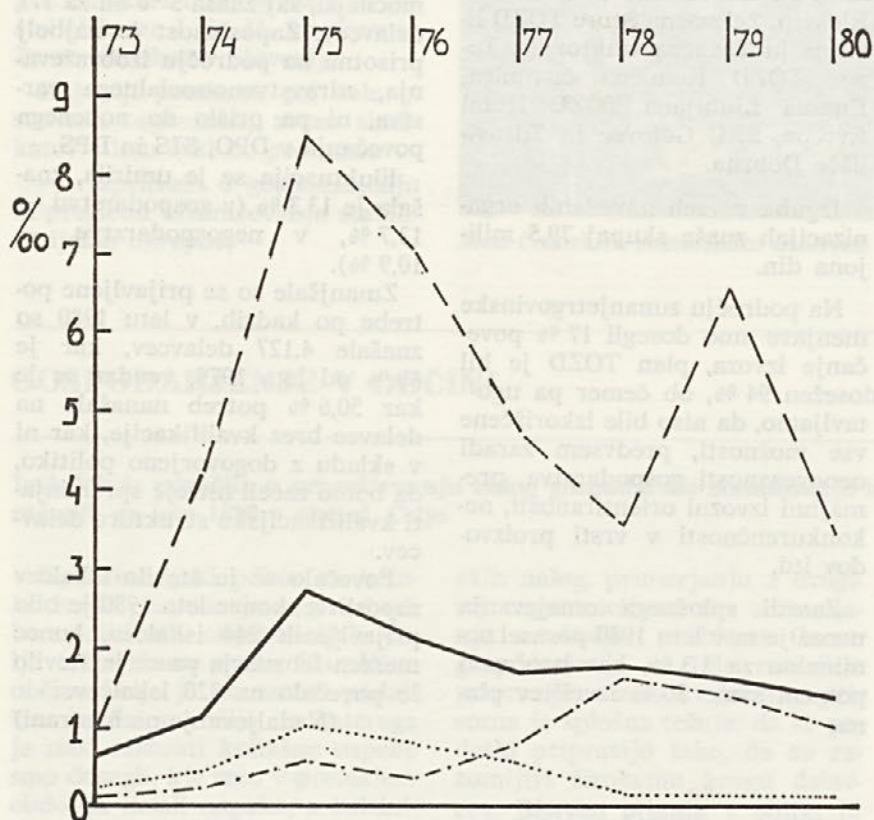
Pri ocenjevanju izvajanja politike OD pa so prisotne še nekatere druge ugotovitve:

— precejšen del OD predstavljajo izplačila prek polnega delovnega časa (v gospodarstvu —

3,2 %, v družbenih dejavnostih pa 6,7 %);

— niso obdelani še vsi podatki o obsegu prekoračiteljev Dogovora za leto 1980, prve ocene kažejo, da je teh organizacij s področja gospodarstva okoli 50 in s področja družbenih dejavnosti okoli 20. Anita Žoher

NAŠA KAKOVOST



LEGENDA : --- GRAFIKA
..... KEMIJA ŠEMPETER
- · - · - KEMIJA CELJE
— DO AERO

Skupne reklamacije v promilah na prodano po PPC

4. marca se je sestel team kakovosti. Ocenil je kakovost v prvem mesecu letošnjega leta in razpravljajal o kakovosti v letu 1980, ki je bila sicer že posebej analizirana v rednih poročilih: povprečje 1980 in reklamacije v četrtem trimesečju 1980 ter kumulativno za leto 1980.

Pa podrobneje pogledjmo nekatere kazalce o kakovosti v januarju 1981.

Izpostavljeni so bili predvsem rezultati izločenega in nagrajevanja po kvalitetni normi.

Izločeno v proizvodnji (%):

Kemija Celje	7,43
Kemija Šempeter	6,36
Grafika	0,17

Stimulacija za kakovost (%):

Kemija Celje	6,2
Kemija Šempeter	8,7
Grafika	7,1

POVPREČJE ZA LETO 1980

Pri pregledu kategorije »izločenega« opazamo rahlo rast v obratu AC, selotejpp, v matricah in v obratu impregniranih papirjev, predvsem zaradi zunanjih faktorjev. Vzroki so v neustrezni kakovosti vhodnih surovin (npr. celofan pri selotejppu), povečanem deležu proizvodnje, ki sicer zahteva več izločenega (kserografski papir pri matricah), delno pa tudi

v neredni, okrnjeni proizvodnji (npr. v obratu impregniranih papirjev).

Team kakovosti je analiziral tudi rezultate nagrajevanja po kvalitetni normi. V primerjavi s prejšnjimi leti, še posebej z obdobjem pred uvedbo nagrajevanja, ti rezultati kažejo bistven padec napak po krivdi neposredne proizvodnje.

REKLAMACIJE IZDELKOV ZA 4. TRIMESEČJE IN KUMULATIVNO ZA LETO 1980

V zadnjem trimesečju 1980 je bilo obravnavanih skupno 56 u-

pravičenih reklamacij v vrednosti 1,034.978 din ali 1,34 % od vrednosti prodanega, kar je primerjalno gledano po četrletjih v zadnjih treh letih malo pod povprečjem. Velik porast je opazen le v obratu jasna, v vseh ostalih pa je v upadanju.

Krivci reklamacij so predvsem proizvodnja (88,04 %), dobavitelji (11,96 %), ostali (prodaja, kontrola kakovosti, več krivcev in neugotovljivi krivci) pa predstavljajo 11 %.

Podobno je stanje reklamacij za leto 1980. V tem letu je bilo skupno obravnavanih 191 reklamacij, v vrednosti 4,051.158 din

ali 1,38 % od vrednosti prodanega.

Čistih reklamacij (reklamacije, pri katerih je izločen vpliv surovin) je manj, in sicer 164, v vrednosti 3,129.965 din ali 1,07 % od vrednosti prodanega.

V primerjavi s preteklim letom so tako skupne kot čiste reklamacije v upadanju, vzrok pa je v konjunktornosti nekaterih naših proizvodov na tržišču.

Zaradi lažjih primerjav in boljše preglednosti so rezultati prikazani tudi grafično.

Matjaž Kač

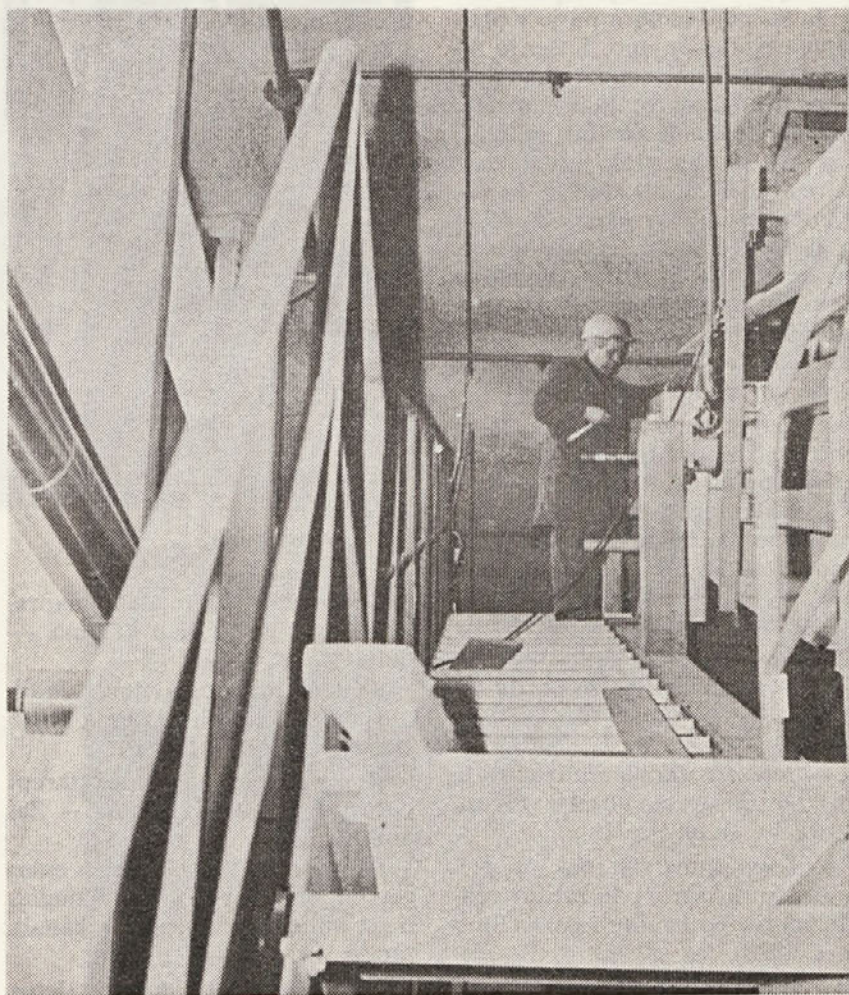
PROJEKT S-3

O pomembnosti investicije v TOZD KEMIJA ŠEMPETER so bili delavci AERA že obveščeni, o poteku operativnega dela pa še ne. Zato tokrat nekaj o tem.

Z odločitvijo delavcev, da povečajo proizvodnjo samolepilnih trakov, sta vodstvi TOZD Kemija Šempeter in DSSS pristopili k organizaciji investicijskega procesa. Formirali smo team za izgradnjo projekta S-3, ki ga sestavljata tehnično-tehnološka in ekonomsko-pravna skupina. S teamskim delom smo rešili vrsto problemov, kot so: pridobitev uvoznega dovoljenja, projektne dokumentacije, razna soglasja in gradbena dovoljenja, za kar bi sicer morali najeti inženiring organizacijo. To pa bi zelo povečalo investicijske stroške. Organizirali smo tudi lastni nadzor, ki obsega naslednja dela in naloge:

- pomoč in definiranje izvedbene dokumentacije ter organizacijo del;
- kontrola izvajanja montaže po projektih;
- kontrola izvedbenih del;
- kontrola knjige izmer;
- potrjevanje situacij;
- kontrola terminskega plana;
- koordinacija del ostalih dobaviteljev.

(Nadaljevanje na 8. strani)



Montažna dela

(Nadaljevanje s 7. strani)

Iz Službe investicij opravljata ta dela in naloge: nadzorni za gradbeno področje, Sandi Dobrotinšek in nadzorni strojnega področja, Jože Strnad. Nadzor elektro področja pa smo zaupali Ivanu Podergajsu iz TOZD Kemija Celje.

Investicija obsega nakup in montažo impregniranega stroja firme ANDRITZ iz Gradca, rekuperacijske naprave, ki jo je izdelala ITALBA iz Milana in opreme domačih proizvajalcev.

Vrednost gradbenih del ne presega 5 % celotne investicijske vrednosti. To je izjemno ugodno, tako je poudarek predvsem na razširitvi strojne opreme.

Oblika stroja je v proizvodnji samolepilnih papirjev za nas novost, saj nima značilnega velikega sušilnega kolesa, kot ga imata obstoječa stroja. Tehnološko zaporedje — nanašanje lepilne mase in sušenje nanosa pa je v principu nespremenjeno. Sušenje nanosa pomeni v osnovi odzemanje odvečnega topila s pomočjo toplega zraka iz lepilne mase. S topilom zasičen zrak je potrebno odvesti iz sušilnih kanalov stroja v rekuperacijsko napravo, ki izloči topilo iz zraka in ga ponovno vrača v tehnološki proces. Vključitev rekuperacijske naprave v tehnološki proces je pomembno iz dveh razlogov — iz ekonomskega in ekološkega.

Vračanje topila pomeni, da je potrebno nadomestiti le tiste količine topila, ki so ostala vezana v lepilni masi. Tako prihranimo veliko topila in ne onesnažujemo zraka, kar je še posebej pomembno.

Takšno povečanje proizvodnje in to v obstoječe objekte in sistem energetske oskrbe pa je seveda nakazovalo vrsto sprememb, kot so:

— rekonstrukcija trafo postaje in kompresorske postaje (Trudbenik — Dobjoj);

— dopolnitev sistema za pripravo kotlovske vode zaradi velikih zahtev po kvaliteti pare (Emo — Celje);

— povečanje priprave lepila in skladišča vnetljivih tekočin — topil;



Del konstrukcije

— povečanje klimatske naprave v proizvodni hali (Klima — Celje);

— dodatna postavitve hladilnih stolpov zaradi hlajenja rekuperacije (TIM — Laško);

— povečanje in dodatni ukrepi požarne varnosti (Pastor — Zagreb);

— sprememba obstoječih energetskih povezav, izdelava dodatnega omrežja in ureditev kanalizacije.

Tako se je 19. januarja letos pričela montaža opreme v zaprtih prostorih, kljub hladni in dolgi

zimi. Montažna dela smo zaupali mariborski Hidromontaži, ki bo opravila delo skupaj z dobavitelji opreme. Pri montaži pa sodelujejo tudi delavci-vzdrževalci iz TOZD Kemija Šempeter, da si pridobijo izkušnje za kasnejšo skrb nad opremo. Zavedati se namreč moramo, da je investicijska vrednost projekta S-3 204,182.496 din in da je naloga nas vseh, da smotrno ravnamo z družbenimi sredstvi, ki smo jih ustvarili in ki jih bomo v prihodnji gospodarski situaciji vračali. Predvsem pomemben je devizni

delež za opremo v znesku 84,931.132 din v težki situaciji deviznih primanjkljajev za surovine.

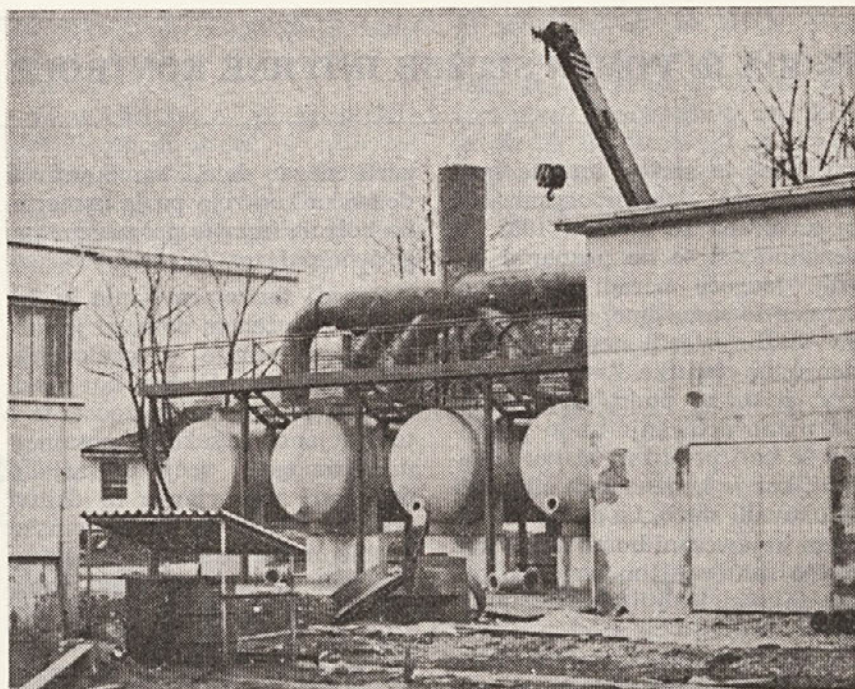
V decembru 1980 smo prevzeli od firme ANDRITZ 80 % celotne opreme kot je bilo po pogodbi dogovorjeno, ocarinili pa smo 50% celotne opreme (42,812.264,85 din). Razliko 30 % opreme (28,048.095,35 din) pa smo uskladiščili v skladišču TOZD Kemija Sempeter pod carinskim nadzorstvom, da bi se izognili carinskim skladiščnim stroškom, ki niso majhni za 80 ton opreme, ki se obračunava tedensko.

Kljub omenjeni carinski zapori smo se skupaj z glavnim direktorjem, tov. Zupančičem vsi angažirali, da ne bi prekinili montaže in s tem povzročili gospodarske škode. Tako smo 18. februarja uspeli ocariniti preostali del opreme.

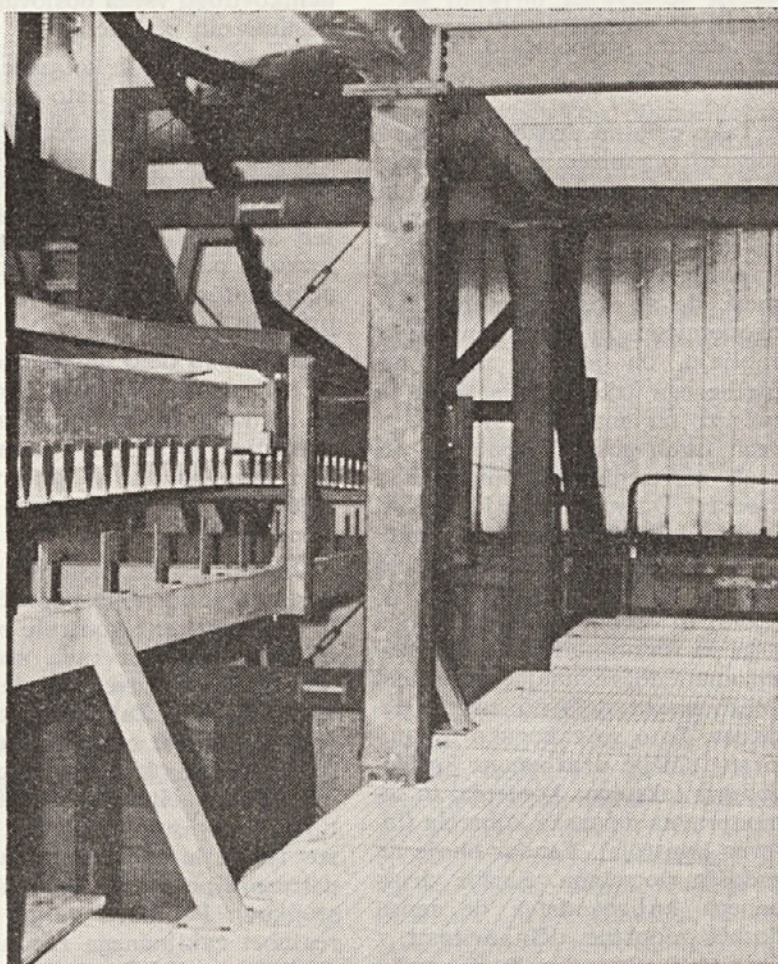
Zadnja dobava uvožene opreme v vrednosti 14,070.771,80 din je predvidena v mesecu marcu, s tem pa bodo tuji partnerji izpolnili svoje pogodbene obveznosti v načrtovanih rokih.

Terminski plan je začrtan, pozidna proizvodnja naj bi stekla 1. maja letos. Zato pa bo potrebno še veliko truda ter podpore vseh tistih, ki ne morejo pomagati drugače kot s svojim marljivim delom in zaupanjem do tistih, ki skrbijo za realizacijo projekta S-3.

Investicijska služba



Gradnja rekuperacijske naprave



Iz »etaže«

*Dopisujte
v naše glasilo*

VLOGA IN POMEN SLUŽBE INTERNE KONTROLE

Čeprav je služba interne kontrole v naši delovni organizaciji organizirana že od leta 1962, je verjetno vsi še ne poznamo dovolj. Mogoče neradi priznamo, vendar že samo ime, oziroma naziv službe včasih nehoti vzbudi neugodne občutke. Zato bomo tokrat nekoliko podrobneje osvetlili njeno delovanje in jo poskusili še bolj približati bistvu dogajanj, kar je končno tudi cilj vseh strokovnih služb. Le dobro seznanjeni in povezani bomo lahko kos vedno zahtevnejšim pogojem poslovanja in stabilizaciji.

Prisotnost in potreba po službi interne kontrole izhaja že iz splošnih zakonskih določil gospodarskega sistema v sami Ustavi SFRJ, ki predvideva sistematično evidenco, kontrolo stanja in gibanja družbenih poslovnih sredstev, s katerimi razpolagajo delovne organizacije.

Tako celotna družba kot posamezna organizacija združenega dela je življenjsko zainteresirana, da svoja sredstva pazljivo varuje in vzdržuje, da se razpoložljive kapacitete koristijo v čim večji meri, da se sredstva namensko, ekonomično in rentabilno uporabljajo, da je čim manj neustreznega izkoriščanja, kalamiteta in razsipa ter manjkov sredstev v vseh fazah gospodarjenja in pri vseh ustreznih manipulacijah s sredstvi. Od vsega tega je v veliki meri odvisen vsakokratni rezultat v obliki dohodka in posebej tistega dela, ki je namenjen za razvoj in osebni standard. Vsega tega pa vedno ne moremo doseči avtomatično, računajoč na visoko družbeno in delovno zavest delavcev. Zato so zakonsko organizirane službe družbenega knjigovodstva (eksterna kontrola) in samoupravna delavska kontrola (interna kontrola). Vendar oboje ne zadošča potrebam. Služba družbenega knjigovodstva ne more doseči zadostne učinkovitosti v vsakodnevnih procesih notranjega poslovanja v organizacijah

združenega dela, samoupravna delavska kontrola pa je usmerjena bolj na izrazite posamezne negativne pojave.

Razvoj samoupravljanja in Zakon o združenem delu, ki je utemeljil odločanje o poslovanju vsem delovnim ljudem kot neodtujljivo pravico in dolžnost, je s tem dejansko vsakemu posamezniku omogočil večji ustvarjalni delež pri ustvarjanju in delitvi dohodka. Tako se je ekonomska problematika približala vsakemu delavcu, in se vzporedno razširila na veliko možnih oblik poslovanja in razvoja, ki jih moramo skupno pretehtati, saj združeno delo samo odgovarja za uspehe in neuspehe. S tem pa se je povečala potreba po sistematični interni kontroli, ekonomski učinkovitosti vsega poslovanja po posameznih področjih.

V službi interne kontrole je torej obsežno vse tisto preverjanje in usmerjanje, ki izhaja iz zakonskih določil, iz množice samoupravnih aktov in družbenih dogovorov, naših ciljev, načrtov ter stalnega tehtanja možnosti razvoja, pa tudi upravičenosti in učinkovitosti postopkov ali navad pri delu.

Seveda to delo ne teče le v ustrezni strokovni službi, le-ta naj bi pravzaprav predvsem nudila pomoč delavcem ali samoupravnim organom, ki se pri svojem delu srečujejo z enakimi zahtevami.

Omeniti pa še moramo, da je posebno pomembno področje dela službe interne kontrole permanentna inventura vseh sredstev in njih virov. Inventura je sicer opredeljena v Zakonu o knjigovodstvu. Ne bi navajali vseh del pri inventuri, ki jih nikakor ne moremo enačiti s samim inventurnim popisom sredstev in virov (to je le eden od dvanajstih ustreznih potrebnih delovnih postopkov). Poudariti velja, da je realnost zaključnega računa, periodičnega (trimesečnega) in s tem obračuna poslovnega uspeha,

na katerem gradimo — prek dohodka in njegove delitve — ves naš družbeni in osebni standard, v veliki meri odvisna od pravilne ugotovitve dejanskih sredstev in virov glede na prvotno knjižno stanje. Od tod izhajajo ustrezne korekture v knjigovodstvu (viški in manjki poslovnih sredstev), pravičen obračun prometnega davka, pravilne usmeritve pri delu, kontrola nad uporabo in odtujenjem sredstev ipd.

Ta del poslovanja službe interne kontrole je v Aeru gotovo najbolj poznan, številčno zadovoljivo zaseden in ustrezno organiziran, kar pa ne bi mogli reči za ostale obsežne naloge službe. Zapisali smo že, da se je služba organizacijsko oblikovala že v letu 1962, kot interna revizija, nato pa kot interna kontrola z enim samim delavcem. Leta 1973 pa se je ta služba dopolnila še z deli in nalogami inventure. Še zdaj, razen za permanentno inventuro, ni na voljo več kot en delavec, ki je obenem tudi vodja službe. Zaradi stabilizacijskih ukrepov na področju zaposlovanja še nismo uspeli zaposliti že nekaj let predvidenega analitika za ekonomske preglede.

Tako lahko rešujemo le določene zadeve, otežkočena pa je sistematična prisotnost na področjih, kjer iščemo nove in boljše poti.

V preteklem letu smo naše delo (razen inventure) usmerili na tista področja dela, kjer stvari niso tekale tako, kot je bilo predvideno z ustreznimi organizacijskimi navodili. Po analizah so sledili konkretni predlogi za izboljšanje.

Precej časa smo porabili tudi za analiziranje izkoriščanja delovnega časa, ker je uvedba žigosnih kartic za prisotnost na delu prinesla vrsto problemov in pogledov na vprašanja o produktivnosti dela. Pripraviti je bilo treba tudi številne analitično obdelane informacije in razlage kot

pripomoček za izbiro boljših poslovnih odločitev.

Učinkovitost službe interne kontrole pa se bo še povečala, če se bodo predlogi za izboljšanje povezali z ustreznimi organizacijskimi navodili organizacijske službe. Lani je že prišlo do ustreznega sodelovanja in upamo,

da ga bomo še poglobili in razvijali.

Leto 1981 bo — po gospodarskih kazalcih sodeč — zelo zahtevno. Za približno enak poslovni uspeh kot je bil dosežen v preteklem letu bo potrebnih več naporov, iznajdljivosti in dobre-

ga sodelovanja vseh služb. Tudi za našo službo pomeni to več prizadevanj in zahtev v obliki potreb po poglobljenih analizah, pregledih in predlogih za izboljšanje, kar pa bomo kot doslej dosledno izpolnjevali.

Peter Požun

AKTIVEN ODDIH NAŠIH ŽENA

V okviru programa izvajanja preventivnega zdravstvenega varstva naših delavcev, katerega namen je obdržati oz. izboljšati splošno zdravstveno stanje, doseči večje zadovoljstvo, posredno pa večjo produktivnost dela, smo v letu 1980 in 1981 organizirali aktiven oddih naših delavk v naravnih zdraviliščih.

Širša akcija aktivnega oddiha v naši delovni organizaciji je bila prva te vrste, ne pa prva s področja preventivnega zdravstvenega varstva, kjer smo že organizirali kardiološke preglede naših delavcev in ginekološke preglede žena. Po rezultatih te akcije pa

lahko rečemo, da bomo podobne oblike aktivnega oddiha v Aeru še skušali organizirati in prav zdaj je že pripravljen program za delavce, ki delajo na delih in nalogah s povečano težavnostjo dela, kjer je vpliv kemikalij in drugih škodljivih snovi večji.

Tako je v okviru prve akcije odšlo na aktiven oddih 72 naših delavk. Večina je preživela oddih v Atomskih toplicah, manjši del pa v drugih naravnih zdraviliščih kot so Dobrna, Laško, Rimske Toplice, Radenci, Rogaška Slatina in Topolšica. V druga zdravilišča so odšle delavke po priporočilu zdravnika naše obratne ambulante.

Ker je bilo največ delavk v Atomskih toplicah, bi vam predstavili namen in program takega oddiha, ki ga bomo v nadaljevanju stikov z mlado, aktivno in zavzeto delovno organizacijo v Atomskih toplicah, še dopolnjevali.

Za naravno zdravilišče Atomске toplice je značilna termalna voda (imajo odprt in zaprt bazen), ki ima od 33 do 37°. Voda je hidrokarbonatna, oligomineralna in hipotermalna in je primerna predvsem za zdravljenje vnetnih revmatskih bolezni, bolezni ožilja, stanj po poškodbah, za nevrološke bolezni, nevrovegetativne disregulacije, ginekološke bolezni, endokrinološke bolezni in motnje, kronična kožna obolenja.

Vendar bi radi poudarili, da je poleg navedenega zdravstvenega učinka termalne vode, pomemben aktiven oddih, v katerem je poleg zdravstvenega dela vključen tudi rekreacijski del, tako da delavci izboljšajo svojo telesno kondicijo pod nadzorstvom strokovnjakov in s tem dosežemo namene, zaradi katerih smo delavce napotili na zdravljenje.

Menim, da lahko v imenu večine delavk, ki so bile na aktivnem oddihu, zaključim, da so bile v desetih dneh oddiha v naravnih zdraviliščih zadovoljne, da so počivale, se obenem rekreirale in da jim aktiven oddih, kot ena izmed oblik preventivnega zdravstvenega varstva, veliko pomeni.

Alenka Pregelj

biti obveščena
pomeni tudi obveščati

OBISK V ŽENEVI

Delovanje organizacije Združenih narodov v Palači narodov v Ženevi

Naša sodelavka Anita Žoher je bila nedavno na obisku v Ženevi in pripravila zanimiv zapis, ki ga tokrat posredujemo.

Ženeva je že vrsto let med najdražjimi mesti v Evropi, vendar je kljub temu vrelišče — vsakodnevno shajališče ljudi z vsega sveta. Vzrok ni v zgodovinski pomembnosti mesta, polnem muzejev in turistično-razglednih točk — v Ženevi je sedež Združenih narodov za Evropo in center vrste mednarodnih specializiranih organizacij Združenih narodov, v katerih poskušajo predstavniki vlad in strokovnjaki s posameznih področij uresničevati cilje Ustanovne listine OZN ter razvijati dosežke v prid vsega človeštva.

Palače Združenih narodov mnogi imenujejo tovarne konferenc — srečanja predstavnikov vlad 154 članic. Združenim narodom mnogi očitajo neučinkovitost, rekoč — veliko govorjenja, prepričevanja, prepiranja, dogovarjanja, sprejetih dokumentov — rezultatov pa je malo, oziroma je pot do reševanja posameznih svetovnih problemov dolga, naporna in draga. Te ugotovitve so deloma točne, vedeti pa moramo, da Organizacija združenih narodov ni institut, ki bi lahko učil in vodil dežele in vlade, kakšna naj bo svetovna politika, je pravzaprav le skupni imenovalec politike vlad — članic OZN. To pa ne pomeni, da OZN v 35-tih letih svojega obstoja ni dosegla veliko uspehov na vseh področjih svojih aktivnosti. Velik del človeštva je cilje OZN sprejel kot svojo temeljno usmeritev v borbi, da se obvaruje mednarodni mir in varnost, razvijajo prijateljski odnosi med narodi, uresničuje sodelovanje s ciljem, da se rešujejo mednarodni problemi ekonomske, socialne, kulturne in človekoljubne narave in spoštujejo človekove pravice in temeljne svoboščine.

V Palači narodov v Ženevi je sedež dveh organov Generalne skupščine OZN: Konference ZN za trgovino in razvoj (UNCTAD) in Urada visokega komisarja ZN za begunce (UNHCR).

UNCTAD obravnava vrsto vprašanj skladnejše trgovine, pomoči in drugih dejavnosti. Temeljni cilj je tudi zagotovitev pravičnih in stabilnih cen za primarne produkte držav v razvoju, ter olajšave za dostop tega blaga na trge industrializiranih narodov, povečanje izvoza industrijskih izdelkov in polizdelkov iz držav v razvoju. Konferenca proučuje tudi možnosti za povečanje finančnega priliva v dežele v razvoju, njena stalna naloga pa je pospeševanje trgovine med državami z različnimi gospodarskimi in družbenimi ureditvami, kot je trgovina Vzhod—Zahod, kakor tudi razširitev trgovine med državami v razvoju in socialističnimi državami Vzhodne Evrope in Azije.

UNHCR je pričel delovati že 1. januarja 1951. leta. Ta urad daje beguncem pravno, na prošnje vlad pa tudi materialno pomoč. Po statutu Urada so begunci osebe, ki so zunaj svoje domovine zaradi utemeljenega strahu, da bodo preganjane zaradi rase, narodnosti ali političnega prepričanja in zaradi tega ne morejo ali ne želijo zaščitne vlade svoje države.

V Ženevi so tudi sedeži specializiranih medvladnih organizacij, ki so povezane z OZN s posebnimi sporazumi in so sicer avtonomne organizacije.

To so:

Mednarodna organizacija dela (ILO), ki je v letu 1946 postala prva specializirana agencija ZN. Ta organizacija prispeva k vzpostavitvi trajnega miru tako, da podpira socialno pravičnost, izboljšuje delovne razmere in življenjski standard s pomočjo mednarodnih akcij ter krepi ekonomsko in socialno stabilnost. V ILO se združujejo predstavniki vlad delavcev in delodajalcev, ki

priporočajo minimalna mednarodna merila glede plač, delovnega časa, najnižje starostne meje pri zaposlitvi, pogoje za delo, varstva pri delu itd.

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO), ki ima tri osnovne naloge:

— pomoč svetu in posameznim državam pri pospeševanju medicinskih raziskav,

— izdelava mednarodnega seznama vzrokov bolezni, poškodb in smrti,

— pomoč posameznim državam (štipendije za študij v drugih državah, pomoč pri izkoreninjanju nalezljivih bolezni in podobno).

Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU), ki je odgovorna za urejanje, povezovanje in načrtovanje vseh vrst mednarodnih komunikacij. Poleg organiziranja mednarodnih konferenc, ITU objavlja tudi tehnične informacije in daje tehnično pomoč.

Svetovna meteorološka organizacija (WMO), ki ustanavlja mrežo postaj, opazovalnic in centrov, razvija standardizacijo pri opazovanjih, zagotavlja enotno objavljanje statističnih podatkov, pospešuje uporabo meteorologije v letalstvu, plovbi, pri pomanjkanju vode, v kmetijstvu...

Splošni sporazum o carinah in trgovini (GATT), ki je edini mednarodni instrument, ki pripravlja trgovinske predpise, sprejete po državah z največjim deležem svetovne trgovine. Skladno s temeljnimi načeli mora trgovina potekati brez diskriminacije, domača trgovina mora biti zaščitena s carinami in ne s količinskimi omejitvami ter drugimi ukrepi.

Svetovna avtorska organizacija (WIPO), ki skrbi za zaščito avtorskih pravic po vsem svetu. Zagotavlja administrativno sodelovanje med državami pri uveljavljanju različnih mednarodnih sporazumov, kot so zaščitni znaki, klasifikacija dobrin in storitev, zaščita književnih in umetniških del, zaščita novih vrst rastlin itd.

Kot pomožno telo ekonomskega in socialnega sveta (organ Generalne skupščine) deluje v Ženevi tudi regionalna Ekonomska komisija za Evropo, katere izvršni sekretar je že vrsto let Janez Stanovnik. Naloga te komisije (ECE) je, da proučuje probleme in priporoča svojim vladam — članicam ter specializiranim agencijam smeri delovanja.

Po besedah Janeza Stanovnika živimo v obdobju, ko so bankrotirale vse ekonomske teorije, v obdobju negotovih tokov. Zato je toliko pomembnejše delo regionalnih ekonomskih komisij, ki

poskušajo najti ustrežnejše poti v nadaljnjem razvoju novega ekonomskega reda.

In kakšna je vloga Jugoslavije v Združenih narodov?

Morda to najbolje predstavlja dogodek, ki ga je posredoval generalni zastopnik (ambasador) naše države na sedežu OZN v Ženevi, tovariš Marko Vrhunc. Ob Dnevu republike — 29. novembru, je pripravil sprejem za predstavnike vlad vseh 153. članic. Sprejema so se udeležili vsi najvišji predstavniki vlad, ki so se poklonili spominu tovariša Tita, čestitali delovnim ljudem Jugoslavije

za praznik in zaželeli kar največ uspehov v nadaljnjem razvoju socialističnega samoupravljanja. Kako velikega pomena je to, da lahko praktično kot edina država na svetu združimo na skupnem srečanju vse države, tudi tiste, ki so v tem času v političnih in vojnih sporih!

Upajmo, da bodo zasedanja, konference in posvetovanja, ki jih je v Organizaciji združenih narodov letno več kot devet tisoč in tri tisoč izven te organizacije, pomagale prebroditi najpomembnejša krizna vprašanja v svetu.

Anita Žoher

LJUBITELJSKA DEJAVNOST – DA, OGLEDE GLEDALIŠKIH PREDSTAV – NE

Leto je zaključeno, proslavili smo prihod novega, bolj ali manj veselo in prišel je čas pisanja poročil in programov za preteklo in prihodnje delo posameznih komisij pri konferenci osnovnih organizacij zveze sindikatov v naši DO. Naše delo je obsegalo kot vsa leta doslej, stopamo že v deseto leto našega delovanja, aktivno delo na področju likovnega, literarnega in pevskega ustvarjanja, ki mu pravimo tudi ljubiteljsko delo na kulturnem področju. S tem delom smo zadovoljni. Uspeli smo pripraviti razstavo likovnih del naših najboljših delavcev — likovnih amaterjev, in lahko se pohvalimo, kot prvi v Celju. Že vrsto let sodeluje pri našem glasilu vrsta iliterarnih ustvarjalcev. Prav v zadnjem času ugotavljamo, da se krog sodelavcev naše literarne priloge zelo uspešno širi. Raste tudi kakovost prispevkov, čeprav bi bilo nekritično trditi, da to velja za vse avtorje.

Že drugo leto deluje v naši delovni organizaciji tudi pevski zbor, katerega delo smo v začetku spremljali s precejšnjo skeptiko. Starejši delavci se gotovo spomnijo, da je pred več leti začel z delom »ženski pevski zbor«, vendar se je delo zbora končalo že s tretjo pevsko vajo. Pevke dela niso vzele dovolj resno. Danes

pa lahko govorimo o zboru, ki se je z zagnanostjo lotil dela in bogotovo prav kmalu dosegel lepe uspehe.

Ko pa v razmišljanju preidemo še k drugim zvrstem naše aktivnosti, animatorske dejavnosti na področju gledališke, knjižničarske in glasbene dejavnosti, ki se odvija v Celju in okolici, pa ne moremo biti tako zadovoljni. Ne gre za to, da se člani komisije niso dovolj trudili in prepričevali, včasih celo posameznike, da je to ali ono gledališko delo res vredno ogleda, z uspehom ne moremo biti zadovoljni. Število naročenih gledaliških abonmajev, kljub temu, da so na voljo po zelo ugodnih pogojih, saj je njihova cena regresirana v 50 %, zanimanje iz leta v leto pada. Delavci z repertoarjem našega gledališča niso zadovoljni, čeprav na vprašanje, kaj bi želeli gledati, ponavadi nimajo odgovora. Življenje je danes res že bitka s časom, vendar to vseeno ni dovolj odločilen razlog za to, da nas ne bi nič več zanimalo. Manj obiska je tudi na tekmah, čeprav imamo v Celju uspešna moštva, manj obiska je tudi na različnih kulturnih prireditvah in tudi na različnih sestankih je število prisotnih običajno le malce nad mejo sklepčnosti.

Zakaj razmišljamo o vsem tem? Zato, ker se nam misel navezuje na problem, ki je prisoten, ne samo pri nas, temveč verjetno tudi v drugih delovnih organizacijah, občini in morda celo republiki. O gledališkem repertoarju smo kot vsa leta doslej obširno pisali, vendar je bil odziv — nekaj več kot štirideset abonmentov za to sezono — sila slab, če pomislimo na to, da smo delovna organizacija z več kot 2.000 delavci. Zato je na nas, članih komisije, da ugotovimo, kaj bi naši sodelavci želeli videti v gledališču, da bi se odločili za obisk predstav. Vendar kako?

Letos smo po več letih spet naročili koncertne abonmaje, za katere lahko ugotovimo, ker so na posodo pri članih kulturne komisije, da si jih delavci izposojajo. Morda je glasba laže razumljiva smo razmišljali, mogoče zahteva manj pozornega zasledovanja oz. poslušanja kot gledališko delo. Ne vemo. Morda je to vzrok, čeprav z njim ne moremo soglašati.

Zelo veliko zanimanje je za različne zabavno-glasbene prireditve, ki so običajno v dvorani Golovec. Za obisk le-teh ni treba nikogar posebej prepričevati. In tu se mi poraja vprašanje, ali se ne razvijamo v malce preveč površne lju-

(Nadaljevanje na 14. strani)

(Nadaljevanje s 13. strani)
di? Ali ni zelo narobe to, da odklanjamo vse, kar zahteva malo več razmišljanja in pozornosti, pa naj bo to film, igra ali knjiga z zahtevnejšo vsebino? Kam nas bo pripeljalo posedanje pred televizorjem in odvisnost od tega medija? V novo suženjstvo? Pa toliko govorimo o svobodi delovnega človeka, o pravicah do tega

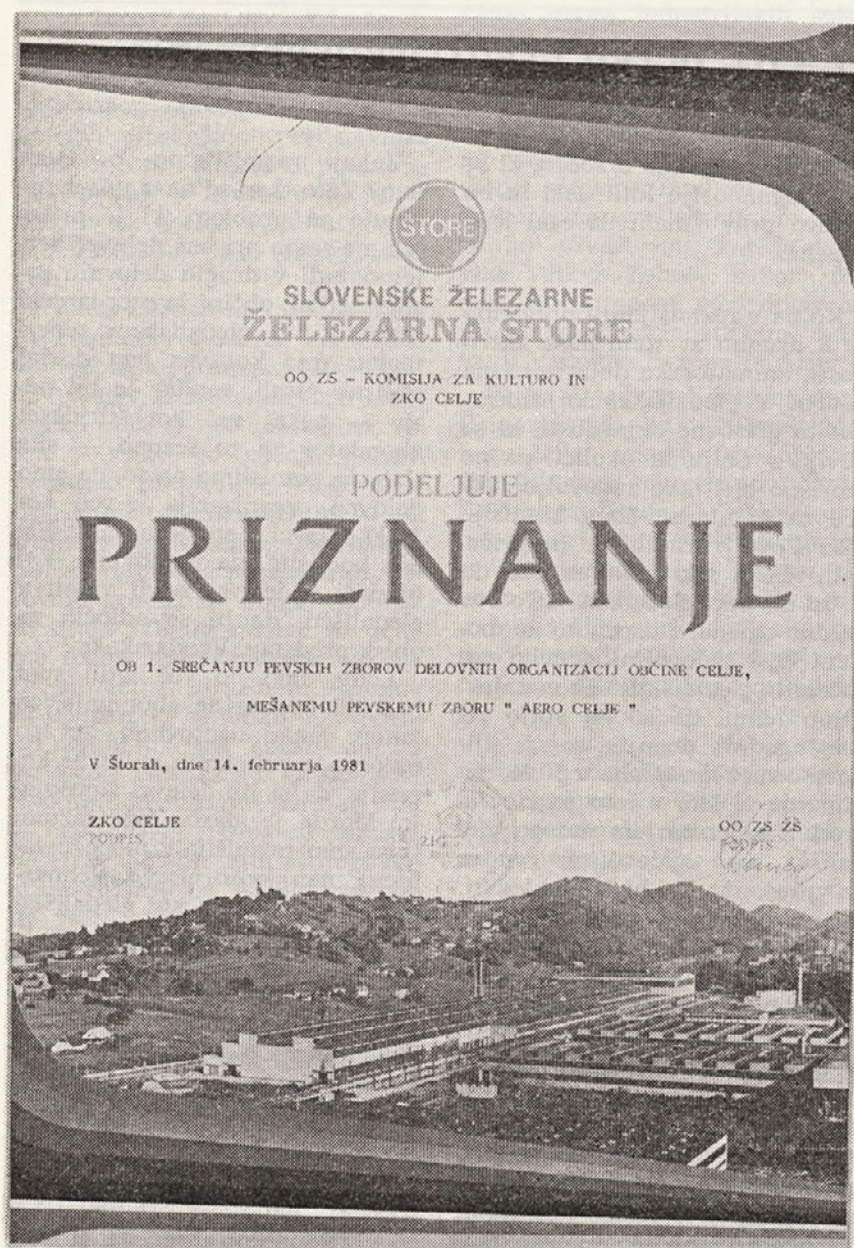
in onega. Ne mislim, da smo ugotovili kaj novega, to znanstveniki že dolgo vedo in opozarjajo na problem, ki bi mu lahko dali preprosto ime lenoba ali lepše neaktivnost. Lepše je doma na topkem, kot da bi se človek podajal v hladne večere, da bi prišel do te ali one prireditve. In mirne duše pozabi na to, da bi mu lahko obisk prireditve prinesel ne-

pozabno doživetje, ob gledanju ali poslušanju umetniškega dela.

Člani komisije za kulturno dejavnost smo v dilemi, ali je naše delo zato, ker na tem področju ne dosežemo pravega odziva, slabo ali pa bo čas prinesel rezultate naših prizadevanj ob novi gledališki in koncertni sezoni?

Dora Rovere

REVIJA PEVSKIH ZBOROV V ŠTORAH



V soboto, 14. februarja, je naš zbor prvič nastopil izven naše delovne organizacije. Pevcem je vabilo na revijo, ki jo je pripravilo Amatersko gledališče Železar iz Štor, pomenilo priznanje za dveletno delo, ki nikakor ni bilo lahko. Za revijo smo se pripravljali z vso resnostjo in željo, da bi čim bolj uspeli. Konkurenca je bila močna, saj je poleg našega sodelovala vrsta zborov celjskih delovnih organizacij, ki imajo že več izkušenj in tradicije. Med sedmimi nastopajočimi zbori smo nastopili peti. Treme ni manjkalo. V svetlobi žarometov na odru, ko smo se zazrli v polno dvorano, smo pozabili na tremo, pozabili na mrzle večere, na deževne dni, na sneg in blato, ko smo hodili na vaje in se mnogokrat jezili, ko je manjkal ta ali oni. Pozabili smo, da smo pred nastopom reševali problem, ki bi se marsikomu zdel smešen; imeli namreč nismo ustreznih oblek. Izposojali smo si jih od prijateljev in znancev tako, da smo vsaj približno »uniformirani« nastopili na reviji. Vzrok ni bil v tem, da ne bi mogli najti denarja za obleke v naši delovni organizaciji, vendar se še nismo počutili dovolj izkušeni in zreli, in tako nismo upali prositi za denar v ta namen.

Pod žarometi smo pozabili tudi na drobna zbadanja sodelavcev, ki so se nam včasih posmihali z »ah, vi pevci« ali podobnim. In pomislili smo, da nas morda poslušata kdo, ki se nam bo po tem nastopu z veseljem pridružil. Ra-

di ga bomo sprejeli. Saj tisti, ki ne prepevate v zboru, morda ne veste, da je zbor velika družina, ki ima prednost pred marsikatero običajno družino, družni nas eno, pesem. Včasih se sicer jezimo, ko velikokrat ponavljamo pesem, ki nam ne gre in ne gre. Ko

pa nam uspe, tako kot nam je uspelo v Štorah, in ko začutimo zadovoljstvo ob lepo zapeti melodiji, ki človeka popolnoma prevzame, da pozabi na vsakdanje težave, in ko je v Štorah sledil še topel aplavz zadovoljnih poslušalcev, smo se zavedli, da ves trud

nikakor ni bil zaman. Ob koncu nastopa smo prejeli tudi priznanje, ki so ga sicer prejeli vsi zbori, vendar je nam pomenilo več. Prvo je in potrudili se bomo, da bomo dobili še kakšno.

Dora Rovere

VILHARJEVE RAZSTAVE ZA 8. MAREC

V počastitev 8. marca, mednarodnega dneva žena je komisija za kulturno in zabavno dejavnost v naši DO organizirala razstavo likovnih del Maria L. Vilharja, v tozkih Kemija Sempeter in Ke-

mija Celje. Pred tem so bila njegova dela razstavljena tudi v tozkih Tovarna celuloze in papirja Medvode in Grafika.

Mario L. Vilhar je doslej že več kot petdesetkrat razstavljal v Jugoslaviji, Avstriji, Italiji, Danski, Švici in Nizozemski. Sodeloval pa je tudi na več kot dvajsetih skupinskih razstavah doma in v tujini. Upodablja v različnih slikarskih in kiparskih tehnikah, o nje-

govem delu smo lahko že brali v časopisih doma in v tujini, kritiki pa so njegova dela pohvalno ocenili.

Priznani umetnik uporablja izključno naše akvarelne in oljnate barve.

Veseli smo, da smo lahko njegova likovna dela razstavili tudi v naši delovni organizaciji.

Dora Rovere



Mario L. Vilhar

NAŠI LIKOVNI AMATERJI BODO RAZSTAVLJALI

V prostorih Muzeja revolucije v Celju bo od 16. do 25. maja razstava likovnih del naših delavcev — likovnih amaterjev, ki jo pripravlja Komisija za kulturno in zabavno dejavnost pri konferenci osnovnih organizacij zveze sindikatov v naši delovni organizaciji. V programu dela omenjene komisije je predvideno, da bodo podobne razstave organizirane vsako leto, tako da bi dobili možnost vsi delavci, ki se ukvarjajo z likovno dejavnostjo, da se predstavijo širšemu krogu ljubiteljev likovne ustvarjalnosti.

V istem obdobju lani je bila prvič organizirana podobna razstava, ki je vzbudila veliko zanimanja, saj je bil obisk veliko večji kot je za tovrstne prireditve običajno. Pa tudi kritiki so zelo pozitivno ocenili dela naših razstavljalcev.

Letos pričakujemo še višjo kakovostno raven razstavljenih del, saj je bila lanskoletna razstava marsikateremu ustvarjalcu še dodatna vzpodbuda za boljše delo.



Tihožitje s steklenicami Bols (akvarel)

LOJZE PONGRAŠIČ RAZSTAVLJA

Naš sodelavec Lojze Pongrašič v letošnjem letu beleži že vrsto uspešnih razstav, obenem pa v prostem času vztrajno ustvarja in kot vsak likovnik išče nove poti v upodabljanju. Tako je doslej že nastopil oziroma sodeloval na štirih razstavah, na Dobrni, v Kulturnem domu v Trnovljah, Krapini in Doboju. Požel je pohvalna priznanja, ki mu potrjujejo in zagotavljajo nadaljnjo rast. Tokrat predstavljamo nekaj slikovnih zapisov iz njegovih razstav. Poseben poudarek pa velja kakovostni razstavi celjskih likovnih amaterjev v galeriji Hušnjakovo v Krapini, saj gre v tem primeru za prvo tovrstno medrepubliško sodelovanje, pa tudi ocene kritike in obiskovalcev so visoke.

Poglejmo še odlomek iz ocene likovne kritičarke, tovarišice Marlen Premšak, ki je zapisala:

... Vsakokratne razstave članov društva celjskih likovnih amaterjev so dragoceni vpogledi v likovna prizadevanja celjskih ljubiteljev, vpogled v rezultate sistematičnega izpopolnjevanja in individualnih iskanj. So pričevanja o tem, da so avtorji v večini že prebrodili klasične bolezni amaterizma in ga začeli razumevati kot nadgrajevanje in praktično-teoretično razvijanje osnovnega likovnega interesa, nadarjenosti in ljubezni do likovnega ustvarjanja. Na ta način je delo marsikoga med njimi dobilo tiste kvalitete, na katere, žal, v naši široki popularizaciji amaterizma večino ma pozabljamo ...

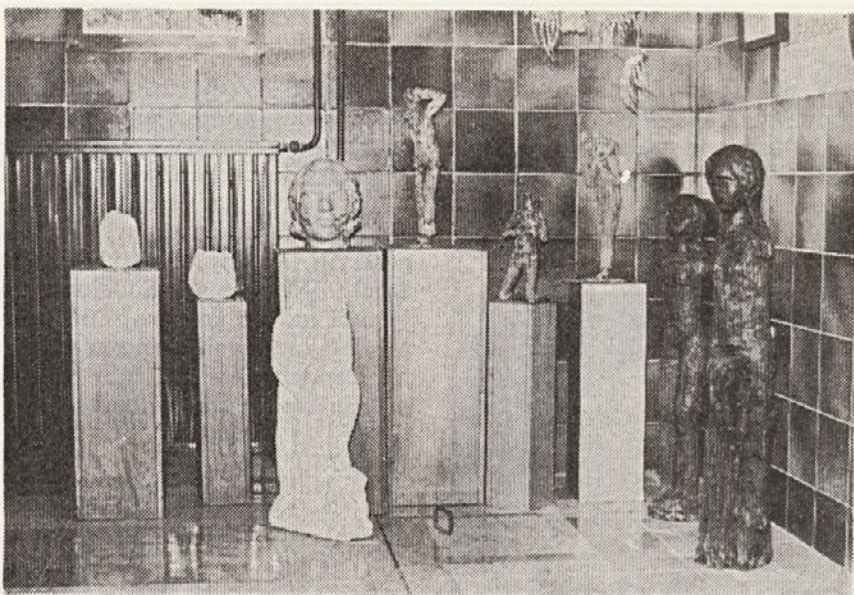
Raven, ki je nedvomno v okviru slovenskih ljubiteljskih dosežkov zavidljivo visoka, je v posamičnih primerih celo enakovredna izdelkom profesionalnih avtorjev. Celjani se pogumno lotevajo široke palete likovnih medijev, od svinčnika, akvarela do pastela in olja, v kiparjenju od lesa in kamna do bakra in keramike, skratka mnogoterne kompleksa likovnega izražanja. Na način, ki

priča o resnem, poštenem delu, o učenju in odklanjanju popreproščenih šablonskih rešitev, na način, iz katerega so že davno izrinili slepljenje in se dokopali do individualnih, samosvojih likovnih izdelkov ...

Naj sklenem: dobre ustvarjalne dosežke želimo tudi vsem osta-

lim našim likovnim amaterjem v naši delovni organizaciji, saj je že skoraj pred vrati razstava njihovih del, ki jo sicer pripravlja Komisija za kulturno in zabavno dejavnost.

Tone Škerbec



Razstava v Kulturnem domu v Trnovljah



Celjski likovni amaterji v Krapini

SPOMINSKI POHOD NA STOL

Mrzlo sobotno jutro je bilo, ko smo se odpeljali z avtobusom proti Gorenjski. Odpravljali smo se na zimski pohod na Stol. Letos že 16. spominski pohod, posvečen borcem Jeseniškega bataljona, ki so se junaško borili pod obronki Stola. Vendar smo bili v srcu rahlo razočarani, saj smo iz radijskih in televizijskih obvestil izvedeli, da tokrat ne bomo mogli na vrh Stola zaradi novega snega in ledu.

Po dveh urah vožnje smo se ustavili v Mostah. Pri Pavletovih so nam pripravili vroč lipov čaj z limono, ki nas je vse prijetno ogrel. Kdor še ni imel gamaš na nogah in druge opreme, si jo je nadel in pripravili smo se na pohod. Naša skupina je štela 20 planincev in pridružili smo se koloni, ki je hodila pred nami.

Manj kot uro smo porabili za hojo do Valvazorjevega doma. Dom stoji na terasi na južnem pobočju Belščice, vzhodno nad njim pa se dviguje mogočni Stol. Imenuje se po opisovalcu naše dežele Janezu Vajkardu Valvazorju. Med II. svetovno vojno je bil 1943. leta požgan, na novo zgrajen in odprt pa 1954. leta. Pred domom so se že gnetli številni planinci in se krepčali s hrano in čajem. Zvočnik je stalno opozarjal planince na disciplino na pohodu. Pod mojim »vodstvom« smo se pridno držali zgažene breški planini, ki je bila letos zadnja točka pohoda. Pot je bila označena z zastavicami, in vsi smo se pridno držali zgažene poti. Za varno pot smo poskrbeli s smučarskimi palicami, cepini in derezami.

Zaradi novozapadlega snega smo obstali pod Stolom, ki se je mogočno dvigal nad nami. Osrednja slovesnost je bila pri



Valvazorjev dom pod Stolom

Valvazorjevem domu, prav tako tudi podelitev priznanj za 10-kratno udeležbo na pohodu.

Pri povratku v dolino je bilo nemalo padcev na zadnjo plat (spodaj led, zgoraj sneg), vendar brez kakršnih posledic. V

dolini smo se seveda drenjali za potrditev na pohodu — eno, dva ali večkratno udeležbo. Veselo razpoloženi smo se vračali proti Celju.

Marija Mraz

OB ZAKLJUČKU AERO POKALA

Na začetku smučarske sezone 1980/81 se je sestel odbor smučarske sekcije AERO in pripravil okvirni program dela. Ena izmed nalog je bila tudi popestritev rekreacijskega smučanja. Porodila se je zamisel o izvedbi AERO POKALA v veleslalomu. V pripravljalnem obdobju smo izdelali palice in zastavice. Določili smo tudi datume posameznih tekem v Informacijah tako, da so naši smučarji lahko načrtovali udeležbo. Tekmovanje je potekalo v petih posameznih tekmah. Že po prvi, v začetku februarja se je pokazalo, da smo ubrali pravo pot. Udeležba je bila zelo dobra. Več kot petdeset smučarjev se je na vsaki tekmi spoprijelo z vele-

slalomskimi vratci. Tekmovanje samo je potekalo v dveh kvalitetnih kategorijah — rekreacijski in tekmovalni, zanimanje pa je poraslo predvsem med rekreativci. Zadovoljni smo, ker smo pritegnili tudi več žena in starejših smučarjev. Na vseh tekmah je sodelovalo 82 posameznikov, ki so vsaj enkrat nastopili. Od tega števila je 70 % rekreativcev, ostalo pa so tekmovalci. Dosežena mesta v posameznih kategorijah so se točkovala in med posamezniki se je pričel razvijati pravi tekmovalni duh. Tekmovanje za AERO pokal v veleslalomu je bilo istočasno tekma posameznikov in tekma med tozdi. Tudi število udeležencev iz tozdov je bilo zelo

pomembno zaradi končne razvrstitve.

Najbolje se je izkazal tozd GRAFIKA z največjim številom posameznikov. Po končanem tekmovanju smo razglasili zmagovalce med posamezniki in ekipami. Zmagovalci so prejeli lične diplome.

Ob koncu ugotavljamo, da je tekmovanje uspelo. Pritegnili smo vrsto novih prijateljev smučanja, pomembno pa je tudi dejstvo, da smo se enkrat na teden srečali v čudoviti naravi.

V prihodnje bi želeli še več udeležencev na naših tekmovanjih, saj je naše geslo: VAŽNO JE SO-DELOVATI, NE PA ZMAGATI.

Andrej Bajec

NA PUSTA JE BILO VESELO...

Pred Pustom je naš referent za rekreacijo »prišel na dan« z zamisljo o izvedbi veleslaloma v maskah. Takoj nato se je sestel organizacijski odbor in se lotil odgovornega dela. Sprejel je dogovor o zahtevni nalogi. Med sklepi so bile odločitve, da mora vse teči profesionalno kot se na Pusta spodobi, ob razglasitvi rezultatov tekmovanja in naj..., naj...maske se bodo namesto zastav dvigovali različni rekviziti,



Smuka pa taka...



Nadebudni mladi smučarji so se veselili mask



Veseli Pohore

kot so npr. hlače, hlačke in tako naprej, oglašale se bodo fanfare, ki bodo s svojim prodornim glasom ježile kožo vsem udeležencem. Stekle so priprave za izde-



Tudi brez smučí bo šlo

lavo nagrad. Pokrovitelj tozd Grafika jih je izdelal po drsečem nalogu v rekordnem času. In že so viseli tudi plakati, ki so vabili na veleslalom v maskah na Celjski koči, s pričetkom ob 16. uri na predpustni dan.

V delovni organizaciji je završalo. Nastala je kopica vprašanj, pa tudi »nevernih Tomažev« ni manjkalo.

Napočil je težko pričakovani dan. Vse je bilo pripravljeno. Prijavljene in neprijavljene maske so se zbrale na startu nad Celjsko kočó, vreme je bilo oblačno, vidljivost pa odlična.

Proga je bila izredno pripravljena z vsemi podrobnimi oznakami, napisi, smerokazi; dolga je bila točno 7131,5 cm, z višinsko razliko 1113,13 cm. Speljana je bila celo skozi »normalna vhodna vrata«, ki jih je morala vsaka maska med tekmovanjem odpreti in seveda tudi zapreti za sabo, tako da na Celjski koči ne bi bilo prepíha.

Čeprav merjenje časov ni bilo najbolj pomembno, so bile na cilju postavljene posebne elektronske časomerilne naprave, prvič na svetu pa tudi ocenjevalne naprave s trinajstimi kriteriji analitične metode. Za ocenjevalne naprave je bil to tudi zadnji preizkus pred patentiranjem. Omeniti velja, da so vzbudile izredno zanimanje svetovne javnosti.

(Nadaljevanje na 20. strani)



Kapucin



Med napetim tekmovanjem



Na cilju

(Nadaljevanje z 19. strani)

Tekmovanje se je pričelo natanko ob napovedani uri. Progo sta najprej preizkusila »Pohorc« in »Dr. X« in ugotovila, da vse naprave brezhibno delujejo. Na



Prava čarovnica

cilju pa so se medtem zbrali tudi gledalci. Pričela se je športna bitka med tekmujočimi maskami, ki so prikazovale svoje značilnosti, bodisi z držo, akrobatiko, vožnjo v dvoje, izredno hitrostjo, »iskanjem nafte« in podobno.

Vsako masko je spremljal tudi uradni napovedovalec, ko pa je prevozila ciljni fotocelici, so gledalci dobili celovito informacijo še ob pogledu na ropotajočo budilko. Doseženi časi so bili izredni in jih lahko primerjamo le še z dosežki v svetovnem pokalu. Povprečna hitrost vseh nastopajočih je znašala kar 0,01 sek/cm². Kljub nekaterim padcem, zlasti maske v dvoje, ekipa prve pomoči ni imela dela.

Gledalci so tokrat prišli na svoj račun, saj smeha ni manjkalo, pa tudi rekreacije ne, saj so tu in tam morali celo bežati pred nekaterimi maskami. Vzdušje je bilo izredno. To je potrdil tudi dež, ki je pričel padati.

Maske in gledalci so se podali v kočjo. Posebna ekipa je pospravila progo in shranila »vhodna vrata«, kajti licitacija oziroma prodaja le-teh ni uspela.



»Kljub letom« dobrodušna tetka



Indijanec na smučeh

Ob prihodu v kočjo je večina gledalcev in nastopajočih mask najprej napravila »športen« zavoj k točilni mizi in pričeli so se zavoji z dva deci, zavoji z rumom, brizganec zavoj — veliki, ostri zavoj in še kaj.

V osrednjem prostoru v kočji je stekel tudi težko pričakovani ceremonial razglasitve rezultatov. Priznanja so dobile vse maske, pa tudi gledalci, posebna priznanja pa maske: Figurale, Pikapolonica, Kapucin, Starka II in Indijanec.

Nagrado Aero smučke in liter tekočine pa so prejele naslednje



Prva pomoč

maske: Klovn, Starka, Župnik, Beduin, Čarovnica in Dvojec. Ob razglasitvi je prišlo do neljubega spodrsaljaja, saj ni bilo slišati fanfar, pa tudi posebnih rekvizitov ni bilo moč dvigniti, zato pa je bilo obilo ploskanja in poljubčkov.

Za ples in dobro voljo je poskrbel harmonikar, malo pa mu je priskočil na pomoč tudi stari dobri gramofon.

Porast cen v pripravljalnem obdobju je povzročil tudi finančno izgubo organizacijskemu odboru, ki so ga predstavljali: Zvone Brilej, Otmar Koštomaj, Gregor Švab, Franc Perc, Marjan Nunčič in pokrovitelj Drago Vračun.

Zbrani podatki kažejo naslednje:

Prihodki (startnina):	1.100 din.
Odhodki: 7 l tekočine	840 din
Barvni film	400 din
Odhodki skupaj:	1.240 din
Tako je nastala razlika:	— 140 din.

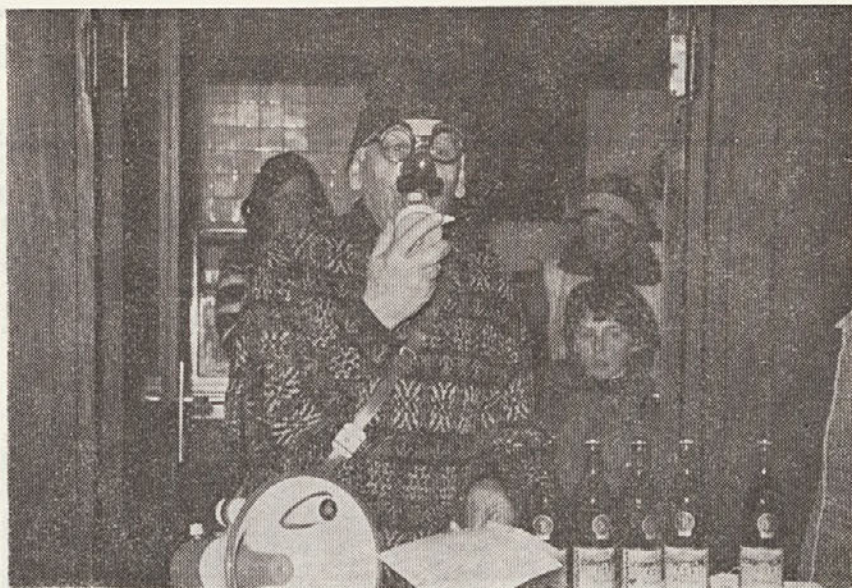
Organizacijski odbor je sklenil, da bo izgubo pokril s honorarjem za ta prispevek v Našem Aeru, z dotacijo in rezervnimi sredstvi iz lastnih žepov, če bo potrebno.

Naj sklenemo z ugotovitvijo, da prihodnjega veleslaloma ne bomo dočakali z izgubo, vsem pa že letos velja vabilo na drugi veleslalom v maskah na Pusta prihodnje leto.

Organizacijski odbor

Dopisujte

v naše glasilo



Razglasitev rezultatov



Med nagrajenci



Vzdušje, kot se na Pusta spodobi ...

LITERARNI UTRINKI



VRNI SE...

Kod hodiš, sin moj?

Se pomniš, ko zrl
skoz okna si moja v svet,
poslušal žgolenje si ptičic veselo,
čebelica sedla na pisan je cvet...

Kod hodiš, sin moj?

Od tod so odnesli
očeta in mater, preljubo sestro,
ob klenkanju navčka zagrebli
jih v rodno zemljó...

Kod hodiš, sin moj?

Boš vrnil se kdaj,
glej, nemi pogled oken mojih
te vabi, te kliče:
daj, vrni se, sinko nazaj...

Stane Lovrenčič

MEDITACIJE OB PROGI

Stojim ob progi in preišlujem...

Močan veter podi prek večernega neba viharne oblake. Oblaki so težki in kakor pošasti se plazijo nizko nad krošnjami dreves. Vejevje se upogiba in listje šelesti. Tam daleč na zahodu še

žari, tu pa se dan utaplja v večernem mraku. Brzovjavne žice v vetru pojo, zdaj tiho in otožno, zdaj boleče in zamirajoče. Stojim ob progi in preišlujem vlak brzi v daljavo — zdi se, kakor da drvi v preteklost...

Bila je vojna...

Pri sedemnajstih me je nenadoma zgrabila jeklena pest vojne. Nisem se je mogel rešiti; ta jeklena pest me je vse bolj stiskala, vse bolj dušila in slednjič pahnila v železni oklep nekega vlaka. In nastopil sem dolgo, dolgo popotovanje.

Bila je vojna...

Jasa sredi gozdiča. Nemo stojimo ob izkopanem grobu, nekje za nami udarjajo granate. Drobno prši z mračnega neba, da se izkopana ilovica jeklenosivo lesketa. Dragi prijatelj.. Teško pada ilovnata zemlja, vendar ne udarja ob krsto, ker krste nimaš. Zavitega v šotorsko krilo smo te izročili zemlji, da te obda s svojim mirom za vse večne čase. V prsnem žepu okrvavljene vojaške bluze smo ti pustili najdražje, kar si imel pri sebi ob uri smrti — materino pismo, v njem pa manjše pisemce in drobno sličico tvojega dekleta, s katero se ne bosta nikoli objela, nikoli več srečala.

Bila je vojna...

Dolgi beli hodniki, dolge vrste sanitetnih nosil s krvavečimi ranjenci. Stokanje, ihtenje, molitev, obup in kletev lebdijo nad temi bitji, ki so začutila ledeni dih smrti. Brnenje reševalnih voz prekinjajo hreščeči glasovi iz zvočnika, ki kličejo kirurga, da bi ustavil smrtno koso, ki je že v zamahu. Nikoli ne bom več stopil na noge, nikoli ne bom več videl! Ti klici obupa odmevajo po hodnikih in se izgublajo v detonacijah udarjajočih bomb.

Bila je vojna...

Visok je zid ujetniškega taborišča, še višja je žica. S stražnih stolpov so naperjena ustja strojnic, ki so pripravljena vsak trenutek izbruhati svinec v sestradana telesa. Prek dvorišča škriplje voz, ki ga vlečejo štirje možje. Možje? Ne, štirje okostnjaki. Voz je do vrha naložen s korenjem, komaj opranim, da živo rdi, rdi in vleče za sabo stotine

(Nadaljevanje na 23. strani)

(Nadaljevanje z 22. strani)

parov lačnih, vročičnih oči. Vleče tako močno, da pol ducata oslabelih rok seže po korenčku. Paznikova gorjača udarja po plečih. Človek se zruši, korenčka pa ne izpusti, ga drži, ga brani — da ga zaužije, da bi živel, živel...

Stojim ob progi in preišlujem..

Zdaj dežuje, vendar dežja ne čutim. Težke dežne kaplje polze po brzojavnih žicah, velike, težke padajo na zemljo, kakor ogromne solze, ki jočejo za vso tisto izgubljeno lepoto, ki jo je prekri-

la vojna. Trdno stiskam ustnici, v notranjosti pa na glas kriknem, da hočem to lepoto nazaj. In tako brez upa stojim ob progi in čakam, da me vlak popelje v tisti ugrabljeni del lepe preteklosti, ki mi je bila odvzeta. A vlaka ni od nikoder in ga tudi nikoli ne bo...

NAJDRAŽJE LETOVANJE

Seveda! To bo najbrž Palma de Malorca, morda Baleari ali Kanarsko otočje; morda Costa del Sol ali francoska Azurna obala, najbolj verjetno pa Miami ali Acapulco! Res, sama silno draga letovanja, vendar nobeno od teh ni najdražje. Najdražje je... no, najbolje, kar sami preberite:

Tihi morski zaliv, v kotičku katerega ždi skrita majhna, preprosta ribiška vasica. Ob malem kamnitem pomolu se na kristalno čistih morskih valovih zabava nekaj skromnih ribiških čolnov. Blizu pomola se suše na soncu razpete ribiške mreže. V skrivnostno tišino ujet se zdi ozek obalni pas; droban, čisti prod, ki ga kakor sanjske zavese preplavljajo v enakomernih presledkih belo nakodrani valovi, ki skrivnostno pripovedujejo zgodbe davno minulih stoletij. Obalo obdaja nizek borov gozdiček, tih in prijeten. Nikjer sledu hrupnih turistov, kakor da si pristal na koralnem otočku sredi neizmernega oceana.

V vasici je slab ducat skromnih hišic, vendar lepo urejenih. V eni teh hišic sobica s široko belo posteljo, z vezanim prtom

prekrita miza, ozka starinska omara in dva stola. V predverju pa umivalna skleda in vrč vode. Ko se zmrači in ko se zadnji odmevi večernega zvona brneče porazgube prek široke morske planjave, vasica mirno spi, dokler je spet ne prebudi prelepo zlato, jutranje sonce. Ves dan se pomikaš po obrežju, zaplavaš v biserno čiste valove in ležeš v mehko, vročo mivko. Ali pa z belih skal gledaš v sinje nebo, po katerem jadrajo beli oblaki kakor bežni spomini, kakor daljnje, nikoli uresničljive sanje...

Z vzpetine nad hišami, izpred cerkvice je prelep razgled na obalo in otočke pred zalivom. V cerkvi je prijetno hladno, oltarji svetniki nemo zro na majhne, zaprašene klopi pred sabo. Na stenah med okni z barvastim steklom vise stare, že osivele slike. Na vseh je upodobljeno viharno morje, katerega peneči se valovi grozijo krhki ribiški ladji. Silni bliski razijo temno nebo. Pod sliko pa je z okornimi črkami zapisana zahvala ribičev, ki so preživeli vihar...

Cerkvico obdaja malo pokopališče. Pod težkimi kamnitimi ploščami spe očetje, dedje in pra-

dedje in njih družice. Modrina neba poudarja belino kamna, skrivnostne ciprese pa šepetaje pripovedujejo o sladkosti in bridkosti že davno strohnelih src. Ko gledaš izpred cerkvice na široko morje, dobiš občutek, da je že stoletja tako, da se je čas tu ustavil.

In tako minevajo dnevi, pot sonca po nebesnem svodu je vedno ista, le mi, nebogljenčki tega planeta, drug za drugim odhajamo... Ko se z ribičem popelješ v čolnu iz tega tihega zaliva nazaj v središče hrumeče civilizacije, se zdi, kot da si v kratki uri prejadral stoletja. Spet se bo pričelo hlastanje za časom, borba za obstoj, nenehni spopad z moderno tehniko. Znajdeš se spet sredi problemov in težav, v dvajsetem, atomskem stoletju...

Zelite izvedeti, dragi bralci, kje je ta mirni zaliv? In zakaj je še dražji od najdražjega? Zato, ker takega kraja nikjer več ni, ker so izrinjeni z vseh obal morja in o njih lahko le še sanjamo. Sanje pa so tako drage, da jih ne moreš kupiti in plačati z denarjem...

Stane Lovrenčič

REŠITEV NAGRADNE KRIZANKE 1-2

ŠVEDSKA, SLED, TOVORNJAK, LIRA, LASTOVKA, OMAN, ALT, LASULJA, BRANDO, RINA, REK, PET, ODSKOK, ETA, DALMATINEC, SONČARICA, NJASA, KRTINA, INARI, ET, ZAMET, BUŠMAN, VAJENEC, SESTAV, OKAN, TLIVKA, VG, SCALA, JOE, RUK, EPIRKA, TT, OTROK, ANAM, PARK, HITROST, EVA, ILO, RL, CVIČ, TOR, DAR, OJE, BOTANIK, LESK, VALTER, DIJAKINJA, TKALKA, ŠALA, TEN.



Zakaj premalo dopisujemo v naše glasilo?

a) Primanjkuje strokovnih člankov

1. ker že vsi vse vemo,
2. ker nič novega ne vemo,
3. ker kar je novega, tudi ne vemo,
4. ko pa zvemo, že tako vsi vemo,
5. ker vemo, da že vemo,
6. ker ne vemo, da ne vemo.

b) Primanjkuje humorističnega branja

1. ker se sami sebi ne želimo smejati,
2. ker se drugim ne moremo smejati,
3. ker se nekaterim ne smemo smejati,
4. ker ni prav nič smešno, če se kaj smešnega dogaja,
5. ker je preveč smešno, če ni nič smešnega.

c) Primanjkuje gospodarsko-proizvodnih prispevkov

1. ker si na delovnih zborih že vse povemo,
2. ker ne mislimo povedati vse, kar vemo,
3. ker povemo vse, česar ne vemo,
4. ker vemo, da ni vse prav, kar povemo.

d) Primanjkuje prispevkov o športu

1. ker nešportniki nimamo športnih rezultatov,
2. ker športniki o svojih dosežkih športno molčijo,
3. ker bi pisanje o nekaterih športih bilo nešportno.

e) Primanjkuje kakršnihkoli novic

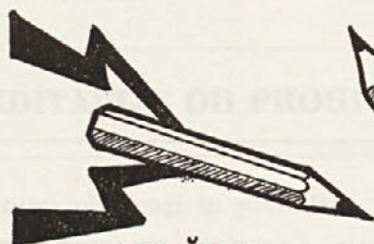
1. ker drobne novice ne zanimajo velikih,
2. ker velike novice niso vedno primerne za drobne.

f) In o čem naj bi pisali?

1. če ne moremo pisati o področjih, navedenih od a) do e), potem pišimo pač kaj drugega!

(LO)

SVINČNIKI



SVINČNIK
ZA OPISOVANJE
SLABO OPRAVLJENEGA
DELA



SVINČNIK
ZA OPISOVANJE
DOBRO OPRAVLJENEGA
DELA

(Lo)

? / ? / ? / ?



DON JUAN VZDIHUJE IN MODRUJE ...

Tako velika, tako lepa, tako silna in plemenita ljubezen je to bila; potem pa je nenadoma prišel konec:

pričela sta govoriti ...!

— 0 —

Oboževal je njen prekrasni obraz, njene cvetoče ustnice, njeno žametno polt in njene božanske obrvi; kar žarel je ob misli, kako malo bo potrošila za kozmetiko ...!

— 0 —

Obljubljaš, da bi šla z menoj na kraj sveta? Verjamem: če ne bo nikogar, da tja te s ševroletom, jahto popelja ...!

(Lovro)



»Zakaj potresaš časopis s soljo, tovariš?«
»Ker je brez zrna soli.«

PISANJE V ČLOVEKOLJUBNE NAMENE

— Zdravo, Pepe! Kako, ali kaj pišeš?

— Seveda, pišem. Veliko, zelo veliko pišem.

— Vedel sem, da pišeš. In kaj trenutno pišeš?

— Zdaj pišem izključno v človekoljubne namene.

— Lepo, zelo lepo! In kje objavljaš, kar pišeš?

— Objavljam? Nikjer, saj nikamor ne pošiljam!

— Ne razumem; nikjer ne objavljaš?

— Ne, sploh ne. Lepo počakam, da prek radia objavijo, kdaj bodo zbirali star papir v človekoljubne namene. In ko pridejo zbiralci, oddam vse svoje popisane papirje. Ali zdaj verjameš, da pišem v človekoljubne namene?

(Lovro)

458/1981



1119811889,3/4

COBISS

		OLIVER TWIST	LJ. GLED IGRALEC (DANILO)	ENA OD NAŠIH REPUBL.	ANTIČNA LJUBLJANA	Ž. IME	TOVARNA V CELJU	NEZNO. SNOŠT	TRAVA DRUGE KOŠNJE	ZBIRALEC IZBRAN. MOŠTVA				
		BLAZNOST												
		MAJHEN OKVIR	UDELEŽ. ZBORÁ								KOTOR			
		OKROGLI NA	LISTNATO DREVO				SOLSKA POTREBŠČINA				TOVORNJAK			
DEL STOPALA		TATVINA				ARKTIČNI SE SALEC, FOKA	DRŽAVI V ZDA ŽILA ODVODNICA							
		DEL DREVESA				KRAJ V ZAHODNI ISTRI			VRSTA REKREACIJE SMUKAČ READ		ANTON AŠKERC			
VRSTA, RED						LJUBK. M. IME TEŽA V TONAH				PROSTOR ZA RAJHNO KUHINJO				
DOLGO-REPA PAPIGA						AM. PEVKA (TINA)				PRIMORSKA JED				
RUDI ČAJEVEC			DELAVEC NA STREHI			NAJMANIŠI INTERVAL (GLASB.)					LANTAN			
SLAST, APETIT						ENEJ KOVINA (ZNAK)			PREBIVALEC ATIKE	POJAV PRI GORENJU	JEZIKO-SLOVEC ČOP	MLAJŠI PRIZOR V CIRKUSU		
		PESNIK JOSIP PAGLIARUZZI					IZ DELOV "GOLFA" ČEVKA ZA POSKUSE				OVITEK ZA SPISE	TANTAL		
		SREDSTVO ZA UBIJANJE PISATELI BREST ZBOROVOD GOBEC					SL. LIT. ZGODOVIN: ZORAN, LAKOVIČ		LJUŠTVO V SZ. KOVINA ZNAK (Rc)			ISRALEC GABIN		
ŽENSKO TELOVADNO ORODJE					MESTO V SRBIJI	KRAJ PRI SLOV. KONJICAH					ZIMSKA PADAVINA			
MAKED. PESNIK (KOCO)						MESEC SL. DIRIGENT (MARKO)				IRSKA	M. IME LEŠENO OBUVALO			
PREDLOG			DIRKAČ CLARK BOLEČINA				ŽUPANČIČ R. KRAJ PEVKA TURNER					ALFI NIPIČ		
DEL ZOBOVJA					HR. SLIKAR (MIROSLAV) CIGAN				GR. ČRKA		OBLIKA RASTLIN RAZCVETJA	GROBO ORIENT. SUKNO	NEKDANJI BENEŠKI VLADAR. NASLOV	PESNICA NEGR I
VLADAR BIVALIŠČE						KOS SUKANCA VILKO UKMAR								
KOSI KAMNINE VRUDAH												VELIK VODNI PTIC	NAD-STROPIE	
EMIL NOLDE			NADLEŽ MRČES				SESTAVIL JANEZ KOREN?							

Za nagradno križanko 1-2 smo prejeli 103 rešitve.

NAGRADNA KRIŽANKA 3-4

Žreb je nagrade razdelil takole:

1. nagrada (200 din) — Vida Pilinger — tozd Kemija Celje
2. nagrada (150 din) — Marta Plešec — tozd Medvode
3. nagrada (100 din) — Mate Pavliš — tozd Kemija Šempeter

Izrezek z vpisano rešitvijo križanke 3-4 pošljite na naslov: Kadrovski in splošni sektor AERO, CUPRIJSKA 10, 63000 Celje. Na pisemski ovitek napišite: Nagradna križanka 3-4. Pri žrebanju bomo upoštevali rešitve, ki bodo v našem uredništvu do petka, 8. maja.